

 Pareto bank

ÅRSRAPPORT 2023

INNHALDSFORTEGNELSE

Styrets beretning	6
Resultatregnskap	17
Balanse	18
Endring i egenkapital	19
Kontantstrømoppstilling	20
Noter til regnskapet	21
Note 1 Generell informasjon	21
Note 2 Regnskapsprinsipper	21
Note 3 Regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	27
Note 4 Segmenter	28
Resultatregnskapet	
Note 5 Netto renteinntekter	28
Note 6 Netto andre driftsinntekter	29
Note 7 Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	29
Note 8 Driftskostnader	30
Note 9 Pensjonsordninger	31
Note 10 Antall ansatte/årsverk	31
Note 11 Skattekostnad	32
Note 12 Tap på utlån og garantier mv.	33
Note 13 Misligholdte og tapsutsatte engasjementer	43
Eiendeler	
Note 14 Klassifikasjon av finansielle instrumenter	44
Note 15 Finansielle instrumenter til virkelig verdi	46
Note 16 Klassifikasjon av finansielle instrumenter til amortisert kost	49
Note 17 Sertifikater og obligasjoner	50
Note 18 Eierinteresser i tilknyttede selskap	51
Note 19 Andre immaterielle eiendeler	52
Note 20 Varige driftsmidler	53

Gjeld og forpliktelser		
Note 21	Innskudd fra kunder	54
Note 22	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	56
Note 23	Ansvarlig lånekapital	58
Note 24	Annen gjeld og påløpte kostnader	59
Note 25	Finansielle derivater	60
Note 26	Netto oppgjør finansielle instrumenter	61
Note 27	Finansielle garantier og pantsettelse mv.	62
Opplysninger om risikoforhold		
Note 28	Risikostyring og kapitaldekning	63
Note 29	Kredittrisiko	68
Note 30	Renterisiko	75
Note 31	Valutarisiko	77
Note 32	Likviditetsrisiko	79
Note 33	Andre risikoforhold	82
Øvrige opplysninger		
Note 34	Andre forpliktelser	84
Note 35	Godtgjørelse og lignende	84
Note 36	Aksjonærer	88
Note 37	Leieforpliktelser	90
Note 38	Hendelser etter balansedag og betingede utfall	91
Nøkkeltall		92
Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5		93
Revisjonsberetning		94

**RASKT, RYDDIG
OG TETT PÅ.**

Pareto Banks ambisjon har siden etableringen i 2007 vært å gi mellomstore bedrifter, deres eiere og prosjekter den oppmerksomheten, personlige oppfølgingen og kunnskapen de fortjener. Vår markedstilnærming er dermed tuftet på spisskompetanse og erfaring innenfor våre kjerneområder eiendomsfinansiering, bedriftsfinansiering og skipsfinansiering. Gjennom spesialisering kan vi skreddersy løsninger slik at de best mulig møter kundenes faktiske behov. Vi søker dessuten å unngå unødvendig byråkrati gjennom en flat organisering hvor beslutningsveiene er korte. På den måten kan vi raskt gi våre kunder tilbakemeldinger, være pålitelige og tett på.

Pareto Bank har siden oppstarten finansiert over tusen boligprosjekter på Østlandet, samt næringsseiendom på Østlandet og i større norske byer. I løpet av de siste årene har vi dessuten gjort enkeltstående eiendomsfinansieringer i det svenske markedet. I tillegg tilbyr vi et bredt spekter av ulike finansieringsløsninger i forbindelse med investeringer, oppkjøp eller for å bidra med arbeidskapital til mellomstore bedrifter i vekst. Skipsfinansiering tilbyr vi i hovedsak til norske rederier, eiere og det norske prosjektmarkedet.

Vår langsiktige ambisjon er å sammen skape bærekraftige verdier. Det kommer til uttrykk gjennom bankens lønnsomhet, kultur og arbeidsform. Samarbeid og involvering, lagånd og lagspill er helt sentralt for oss. Vår kultur og lederstil skal skinne igjennom våre holdninger ovenfor hverandre, til våre kunder, aksjonærer og samfunnet vi er en del av.

Vi har i løpet av våre 17 år som bank bygget en solid markedsposisjon og er fortsatt en liten aktør i et stort, spennende bedriftsmarked. Vi ser langsiktige, lønnsomme vekstmuligheter og utvikler banken videre. Samtidig er vi bevisst på at vi ikke mister oss selv til tross for at banken stadig blir større. Å beholde nærheten til kundene når banken øker i størrelse er en av våre aller viktigste oppgaver.

Vi anstrenger oss for å finne løsninger på vår organisering og arbeidsmetode som gjør at vi kan oppføre oss som en ubyråkratisk og forutsigbar bank selv om vi stadig blir større.

Resultatmessig ble 2023 det beste året i Pareto Banks historie. Til tross for kapitalknapphet i deler av året og krevende markeder var sum bevilgninger høyere enn noensinne gjennom fjoråret. Egenkapitalemisjonen gjennomført i fjor høst har gitt banken god langsiktig vekstkapasitet. Vi har fått en solid posisjon innenfor våre markeder og ser lønnsomme, langsiktige vekstmuligheter. For 2024 ventes det en samlet moderat samlet utlånsvekst. Banken har en langsiktig markedstilnærming og prioriterer alltid kredittkvalitet og lønnsomhet foran vekst.

Tiril Haug Villum
Administrerende direktør

Styrets beretning

VIRKSOMHETEN I 2023

Pareto Bank oppnådde et resultat etter skatt for 2023 på kr 605,0 mill. (kr 555,5 mill. i 2022), det beste resultatet i bankens historie. Resultatet tilsvarte en egenkapitalavkastning etter skatt på 13,8 % (14,6 %).

Netto renteinntekter ble kr 1.112,6 mill. (kr 928,6 mill.). Andre driftsinntekter bidro med kr 6,7 mill. (kr 36,7 mill.). Bankens samlede inntekter ble kr 1.119,4 mill. (kr 965,3 mill.).

Det ble kostnadsført nedskrivninger og tap med kr 121,7 mill. (kr 45,0 mill.). Av disse utgjorde individuelle nedskrivninger og konstatert tap kr 89,7 mill. Nedskrivninger og tap utgjorde 0,68 % (0,27 %) av gjennomsnittlig netto utlån i 2023.

Bankens forvaltningskapital utgjorde ved utgangen av 2023 kr 25,8 milliarder (kr 22,3 milliarder). Utlån til kunder vokste med kr 1,2 milliarder til kr 18,5 milliarder (kr 17,3 milliarder). Banken har tilpasset sin kredittpraksis som følge av høyere renter og usikre utsikter for norsk økonomi. I tillegg var salgsaktiviteten lav i deler av året som følge av kapitalknapphet. Det ble likevel bevilget et rekordhøyt kredittvolum tilsvarende kr 15.444 mill. (kr 12.466 mill.).

Innskudd fra kunder var på kr 11,9 milliarder (kr 10,1 milliarder). Verdipapirgjeld økte til kr 7,8 milliarder (kr 7,1 milliarder).

Ren kjernekapitaldekning var ved årsskiftet 18,6 % (17,5 %). Bankens uvektede kjernekapitalandel utgjorde 17,1 % (16,5 %). Styret har fastsatt et kapitalmål for ren kjernekapital på minst 16,7 %. Samlet egenkapital utgjorde kr 5.005 mill. (kr 4.220 mill.), hvorav innskutt og opptjent egenkapital utgjorde kr 4.555 mill. (kr 3.920 mill.).

Styret foreslår et utbytte på kr 3,90 pr. aksje, tilsvarende et utdelingsforhold på 52,9 % og i tråd med bankens utbyttepolitikk.

Styret retter en takk til bankens ansatte for en god innsats i 2023.

Definisjoner og begrunnelser for bankens ulike nøkkeltall og resultatmål er tilgjengelig på bankens hjemmeside paretobank.no/ir.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Netto renteinntekter

Bankens rentenetto økte til kr 1.112,6 mill. i 2023 (kr 928,6 mill.). Renten på utlån til kunder ble satt opp flere ganger i løpet av året, og kombinasjonen av høyere utlånsrente, utlånsvekst og økt avkastning på bankens likviditetsreserve bidro til å øke netto renteinntekter med kr 184,0 mill. i løpet av året.

Utlånsmarginen over Nibor var på 5,4 % (5,1 %) og innskuddsmarginen over Nibor var på 0,9 % (0,9 %). Den vektete rentemarginen var 4,6 % (4,4 %) for året under ett. Denne marginen omfatter samtlige renteinntekter og -kostnader, derav også kostnader knyttet til verdipapirfinansiering og inntekter fra bankens likviditetsreserve.

Rentenettoen ble i 2023 belastet med kr 8,2 mill. (kr 6,9 mill.) i avgift til bankenes sikringsfond.

Andre inntekter

Netto andre driftsinntekter utgjorde kr 6,7 mill. (kr 36,7 mill.).

Garantiprovisjoner og netto provisjonsinntekter fra banktjenester utgjorde kr 13,4 mill. (kr 6,0 mill.). Eierinteresser i tilknyttede selskaper, utbytte fra deleide selskaper og andre driftsinntekter utgjorde kr 2,0 mill. (kr 4,4 mill.).

Netto verdiendringer på bankens portefølje av finansielle instrumenter var negative med kr 8,6 mill. (positive med kr 26,3 mill.). Banken vurderer obligasjoner, andre verdipapirer og finansielle derivater til virkelig verdi.

Driftskostnader

Samlede driftskostnader beløp seg i 2023 til kr 203,5 mill. (kr 186,5 mill.). Dette ga en kostnadsprosent på 18,2 % (19,3 %).

Lønn og andre personalkostnader utgjorde den største andelen av samlede driftskostnader og beløp seg til kr 128,7 mill. (kr 120,2 mill.). Antall ansatte økte fra 61 til 66 i løpet av 2023. Avsetning til variabel godtgjørelse var på kr 32,2 mill. (kr 32,4 mill.) for året. Tildeling skjer i hovedsak i form av aksjer i Pareto Bank som bidrar til at aksjonærs interesser sidestilles.

Administrasjonskostnadene utgjorde kr 39,2 mill. (kr 33,9 mill.) og bestod i hovedsak av IT- og markedsføringskostnader. Andre driftskostnader beløp seg til kr 18,9 mill. (kr 16,6 mill.). Under andre driftskostnader kommer honorarer og kostnader knyttet til ekstern bistand, samt forsikringspremier.

Ordinære avskrivninger utgjorde kr 16,8 mill. (kr 15,9 mill.). Her kommer blant annet avskrivning av bruksrett knyttet til bankens husleieavtale under IFRS 16.

TAP OG MISLIGHOLD

Banken beregner forventet tap etter IFRS 9, se note 12. Estimaten tar høyde for de aktuelle forholdene på rapporteringstidspunktet, samt forventninger til den økonomiske utviklingen. Dette er hensyntatt ved bruk av modeller som knytter sannsynligheter til ulike makroøkonomiske utfall.

Trinn 1 i modellen for beregning av nedskrivninger består av friske lån, mens trinn 2 består av lån som har fått en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsregistrering. Trinn 3 består av engasjementer som er misligholdt eller kredittforringet. Dette inkluderer engasjementer som er i betalingsmessig mislighold over 90 dager, der det er sannsynlig at kredittkunden kommer til

å komme i mislighold, eller der det foreligger objektive bevis på tap.

Balanseførte nedskrivninger i trinn 1 utgjorde kr 89,9 mill. (kr 71,3 mill.) ved utgangen av 2023. Balanseførte nedskrivninger i trinn 2 utgjorde kr 22,1 mill. (kr 8,8 mill.). Usikkerheten i de økonomiske utsiktene har økt. Sannsynligheten for scenarioer med boligprisfall og svakere økonomisk vekst i nedskrivingsmodellen har blitt oppjustert, som førte isolert sett til økte nedskrivninger på kr 17,2 mill. i løpet av året.

Trinn 3 besto av et fåtall engasjementer innenfor finansiering av boligprosjekter og bedriftsfinansiering. Samlet eksponering i trinn 3 økte med kr 244 mill. til kr 712 mill. (kr 182 mill.). Balanseførte nedskrivninger i trinn 3 utgjorde kr 91,7 mill. (kr 57,4 mill.) ved utgangen av 2023, en økning på kr 34,3 mill.

Det ble konstatert tap på kr 55,4 mill. (kr 6,7 mill.). Summen av nedskrivninger i trinn 3 og konstatert tap ble kr 89,7 mill. (kr 29,0 mill.).

Det er for året kostnadsført nedskrivninger og tap samlet med kr 121,7 mill. (kr 45,0 mill.).

Brutto kredittforringede engasjementer, der det er funnet objektive bevis på tap som fører til en reduksjon i utlånets fremtidige kontantstrømmer, utgjorde kr 662,4 mill. (kr 164,0 mill.) ved årsskiftet. Økningen skyldtes et fåtall engasjementer innenfor boligutvikling og bedriftsfinansiering. Engasjementene er fulgt opp tett over tid. Netto kredittforringede engasjementer utgjorde kr 570,8 mill. (kr 106,6 mill.).

ÅRSRESULTAT

For året 2023 utgjorde resultat før skatt kr 794,2 mill. (kr 733,8 mill.). Resultat etter skatt utgjorde kr 605,0 mill. (kr 555,5 mill.).

Skattekostnaden utgjorde i 2023 kr 188,7 mill. (kr 178,3 mill.), mens betalbar skatt utgjorde kr 172,8 mill. (kr 165,5 mill.). Banken har positive midlertidige forskjeller på kr 119,4 mill. mot kr 68,1 mill. i 2022. Ved årsskiftet utgjorde utsatte

skatteforpliktelser kr 29,8 mill. (kr 17,0 mill.). Endringen i de midlertidige forskjellene var i hovedsak relatert til netto gevinst og tap på finansielle instrumenter.

BALANSE

Pareto Bank hadde ved utgangen av 2023 en forvaltningskapital på kr 25.847 mill. (kr 22.296 mill.).

Netto utlån til kunder endte på kr 18.518 mill. (kr 17.346 mill.), hvilket tilsvarte en vekst på kr 1.173 mill.

Utlånsveksten kom innenfor samtlige områder, med unntak av skipsfinansiering der det ble en nedgang i volum på grunn av en sterk nedbetalingsprofil.

Ubenyttede kredittrammer og garantier utgjorde kr 3.112 mill. (kr 2.638 mill.) ved utgangen av 2023. Det ble i fjor bevilget et rekordhøyt kredittvolum tilsvarende kr 15.444 mill. (kr 12.466 mill.). Veksten var sterk i første halvår, men kapitalbegrensninger og usikkerhet i norsk økonomi førte til lavere vekst i tredje kvartal. I fjerde kvartal tok aktiviteten og utlånsvekst seg noe opp igjen.

Brutto utlån, ubenyttede kredittrammer og garantier fordelte seg ved utgangen av året med 38,9 % (38,8 %) på finansiering av boligutvikling, 14,4 % (16,7 %) på finansiering av næringseiendom, 11,8 % (7,4 %) på finansiering av næringseiendom

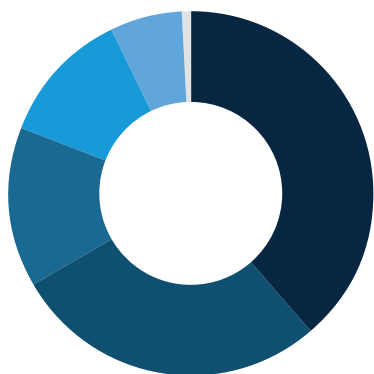
bolig, 28,0 % (27,2 %) på bedriftsfinansiering, 6,4 % (9,0 %) på skipsfinansiering og 0,8 % (1,5 %) på boliglån.

Innskudd fra kunder utgjorde ved utgangen av 2023 kr 11.946 mill. (kr 10.121 mill.), hvilket tilsvarte en vekst på kr 1.825 mill. Volumet av fastrente-innskudd økte vesentlig etter en vellykket innskuddskampanje i fjerde kvartal. Ved årsslutt lå andelen fastrenteinnskudd på 34,9 % ved slutten av 2023, opp fra 27,0 % i 2022. Andelen samlede innskudd med likviditetsbinding var 73,2 % (61,7 %).

Innskuddsdekningen ved utgangen av 2023 var på 65 % (58 %). Banken har et selvpålagt minstekrav til innskuddsdekning på 50 %, og en målsetning om å ha en innskuddsdekning på mellom 60 og 70 %.

Netto utestående senior verdipapirgjeld utgjorde ved årsskiftet kr 7.756 mill. (kr 7.183 mill.). Banken har til sammen utstedt og utvidet lån i 2023 for brutto kr 1.800 mill. og innfridd lån for brutto kr 1.500 mill. Netto utestående verdipapirgjeld, inkludert tilbakekjøp og salg fra egen portefølje, ble økt med kr 573 mill. i 2023. Banken hadde ti senior verdipapirlån utestående ved årsskiftet med løpetider på opptil 5 år og en utstederrating på BBB fra Scope Ratings.

Banken hadde ved årsskiftet en overskuddslikviditet på kr 7.045 mill. (kr 4.727 mill.). Likviditetsreserven var særlig høy i fjerde kvartal

KREDITTEKSPONERING

TOTALT MNOK 21.692

Fordeling (alle tall i MNOK)

- Finansiering av boligutvikling (8.409)
- Bedriftsfinansiering (6.057)
- Finansiering av næringseiendom (3.114)
- Finansiering av næringseiendom bolig (2.562)
- Skipsfinansiering (1.377)
- Annet (173)

på grunn av innskuddskampanjen som ble gjennomført i oktober. Formålet med kampanjen var å diversifisere bankens finansiering ved å øke andelen innskudd fra privatkunder.

Sammensetning av finansieringskilder vurderes fortløpende, og deler av likviditetsreserven vil benyttes til å finansiere utlånsvekst. Likviditeten var hovedsakelig plassert i rentebærende verdipapirer, innskudd i større banker og i Norges Bank. Verdipapirplasseringene var i stat, kommuner, supranasjonale institusjoner, obligasjoner med fortrinnsrett, og banker med rating tilsvarende investment grade. De aller fleste obligasjonene banken eier har flytende rente. Renterisiko knyttet til plassering i fastrenteobligasjoner er sikret i sin helhet.

TILKNYTTETE SELSKAPER

Banken har en eierandel i NyeBoliger AS (Sem & Johnsen Prosjektmegling) på 33,3 %. Sem & Johnsen Prosjektmegling er spesialisert på salg av boliger under oppføring. Resultat etter skatt i NyeBoliger AS ble kr 2,0 mill. (kr 6,4 mill.) i 2023.

UTBYTTE OG DISPONERING AV RESULTAT

Bankens årsresultat utgjorde kr 605,5 mill. i 2023.

Bankens styre har foreslått et utbytte for regnskapsåret 2023 på kr 3,90 per aksje tilsvarende 52,9 % av aksjonærenes andel av resultatet etter skatt. Banken har siden oppstarten i 2008 utbetalt til sammen kr 18,80 i utbytte pr. aksje.

(MNOK)	2023
Årsresultat	605,5
Renter fondsobligasjoner (hybridkapital)	38,9
Aksjonærenes andel av resultatet	566,5
Herav utbytte	299,5
Herav opptjent egenkapital	267,1

Banken hadde en samlet egenkapital på kr 5.004,9 mill. ved årsskiftet. Aksjonærenes andel utgjorde kr 4.554,9 mill. etter fratrekk for hybridkapital.

AKSJONÆRFORHOLD

Bankens aksje er notert på Oslo Børs hovedliste. Aksjen har vært omsatt på kurser fra kr 47,80 til 59,10 i 2023.

(NOK)	2023	2022
Resultat tilordnet aksjonærene pr. aksje	7,38	7,71
Utbytte pr. aksje	3,90	3,86
Aksjonærenes egenkapital pr. aksje	59,32	56,12
Aksjekurs pr. 31.12	53,90	47,85
Antall aksjer	76 782 730	69 851 730

Banken gjennomførte en egenkapitalemisjon der aksjekapitalen ble forhøyet med kr 83,2 mill. fordelt på 6.903.693 nye aksjer. Kapitalforhøyelsen ble vedtatt på generalforsamling 13. september 2023.

Banken hadde ved utgangen av året 3.541 aksjonærer. Aksjekapitalen var kr 921,4 mill. fordelt på 76.782.423 aksjer pålydende kr 12,00.

Ledende ansatte i Pareto Bank eide direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor de har bestemmende innflytelse 831.596 aksjer, tilsvarende 1,08 % av aksjene i selskapet.

SOLIDITET OG KAPITALKRAV

Ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital utgjorde henholdsvis kr 4.203 mill. (kr 3.611 mill.), kr 4.653 mill. (kr 3.911 mill.) og kr 5.348 mill. (kr 4.331 mill.) ved utgangen av året. Dette ga en ren kjernekapitaldekning på 18,6 % (17,5 %), en kjernekapitaldekning på 20,6 % (19,0 %) og en kapitaldekning på 23,7 % (21,0 %) beregnet etter standardmetoden. Bankens uvektede kjernekapitalandel utgjorde 17,1 % (16,5 %).

Minstekravet til ren kjernekapital utgjorde ved årsskiftet 15,7 % av det vektete beregningsgrunnlaget. Styret har fastsatt et kapitalmål for ren kjernekapitaldekning på minst 16,7 %.

RISIKOFORHOLD

Pareto Bank har en bevisst holdning til styring, kontroll og oppfølging av bankens samlede risikobilde. Styret kan konstatere at banken i 2023 ikke hadde vesentlige avvik, tap eller hendelser og anser at banken har en god risikostyring og internkontroll. Styret evaluerer minimum en gang årlig bankens retningslinjer, styrende dokumenter samt bankens risikoprofil og internkontroll.

De viktigste risikoområder banken står overfor er:

Kredittrisiko: Kredittrisiko er den vesentligste risikoen Pareto Bank håndterer. Kredittrisiko er den risiko en bank har for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og for at kunden ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementet.

Konsentrasjonsrisiko er risikoen banken har for at et eller flere engasjementer kan bli misligholdt på grunn av negativ utvikling hos en større kunde eller en hel næringssektor. Pareto Bank har et bevisst forhold til diversifisering av utlånsporteføljen hva gjelder bransje, sikkerhet og størrelse på enkeltengasjementer. Banken søker å diversifisere mellom de ulike segmentene og å unngå risiko i bransjer hvor banken ikke har tilstrekkelig kompetanse eller er usikre på den generelle fremtidige risikoen.

Kredittpolicy og kredittstyringsdokumenter evalueres av styret minimum én gang årlig.

Banken har utarbeidet et risikoklassifiserings-system for å kunne styre kredittrisikoen i tråd med bankens kredittpolicy. Dette danner grunnlag for bankens prismodell, som skal ivareta en riktig prising av risiko basert på debtors betjenings- og tilbakebetalingsevne, etablert sikkerhet for engasjementet og kapitalkrav. Risikoklassifisering benyttes i beregning av forventet tap etter IFRS 9.

Likviditetsrisiko: Likviditetsrisiko måler bankens

evne til å møte kortsiktige forpliktelser og til å sikre langsiktig finansiering av bankens eiendeler. Pareto Bank har som mål å holde en lav til moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt. Videre er det et mål for banken til enhver tid å ha en god likviditetsbuffer, som vil bestemmes av bankens utvikling og balansestruktur. Bankens innskudds-sammensetning og evne til å utstede verdipapirer kan variere mer enn hos en gjennomsnittlig norsk bank. Dette tilsier at banken bør holde en noe høyere likviditetsbuffer enn gjennomsnittet av norske banker.

Styret har vedtatt rammer og prinsipper for styring av bankens likviditetsrisiko. Det gjennomføres stresstester og det er utarbeidet beredskapsplaner for mulige likviditetskriser, som testes årlig.

Bankens likviditetspolicy og likviditetsrammer evalueres av styret minimum én gang årlig.

Markedsrisiko: Markedsrisiko er risiko knyttet til bevegelser i markedspriser, som for eksempel renter, valutakurser og verdipapirpriser. Pareto Bank skal ikke ta egne posisjoner i rente- og valutamarkedet og skal fortløpende og i størst mulig grad avdekke oppstått eksponering. Eksponering mot rente- og valutarisiko blir løpende sikret eller avdekket. Eksponeringen skal være innenfor rammer og fullmakter gitt av styret.

Renterisiko er målt etter IRRBB-rammeverket i EU's kapitalkravsdirektiv i tillegg til bankens interne metoder innenfor definerte løpetidsintervaller og på summen fra to og to nærliggende løpetidsintervaller. Banken har interne risikorammer for den samlede renterisiko i norske kroner og valuta. Risikorammen gjelder løpende og omfatter alle løpetider, alle finansielle instrumenter og alle valutaer.

Banken måler valutarisiko som bankens nettoposisjon i den enkelte valuta. I tillegg måler banken summen av nettoposisjonene i hver valuta som en bruttostørrelse uten netting mellom valutaer. Nettoposisjonene er omregnet til norske kroner. Banken stresstester valutaposisjonene ved

å analysere resultateffekten av en markedsendring på 25 % av den aggregerte valutaeksponeringen for hver enkelt valuta og i alle valutaer samlet.

Banken vil ha risiko for endringer i markedsverdi på porteføljene av obligasjoner, sertifikater og fond som følge av generelle endringer i kredittspreader. Banken bruker en metode som bygger på metodikken i Solvens II for oppfølging og styring av kredittspreadsrisiko. Banken skal ha en moderat risikospredning. Det er etablert risikorammer som sikrer at porteføljen er diversifisert mot utstedere, sektorer og geografiske områder.

Markedsrisikoen i porteføljene skal være moderat og porteføljen skal ha høy markedslividitet. Hoveddelen av porteføljen skal ha en høy likviditet og vil kunne brukes som sikkerhet for lån i Norges Bank.

Operasjonell risiko: Bankens operasjonelle risiko oppstår som følge av systemfeil eller kontrollfeil som medfører at ledelsen hindres i å overvåke eller kontrollere de øvrige risiki eller at den normale transaksjonsbehandlingen hindres. Banken reduserer operasjonell risiko gjennom god styring og kontroll, gjennom kontrollrutiner, et etablert rutineverk og egne funksjoner for risikokontroll, antihvitvasking og compliance.

Regulatorisk risiko: Banken er som finansforetak underlagt en rekke regler og reguleringer i Norge og fra EU gjennom EØS avtalen. Banken er utsatt for compliance- og regulatorisk risiko, ved at endringer kan komme raskt og er omfattende eller ved at banken ikke har tolket gjeldende regelverk korrekt. Banken har gode rutiner for å fange opp regulatoriske endringer, tolke og forstå regelverket og implementere det som er bindende for banken. Banken benytter interne- og eksterne juridiske rådgivere for å håndtere denne risikoen, samt at flere personer fra ledelsen deltar i eksterne fora.

Andre risikoforhold: Banken vurderer løpende de endringer og krav banken står overfor som kan påvirke så vel resultat- som balanseutvikling.

ETIKK, SAMFUNNSANSVAR OG ESG

ESG står for Environmental, Social and Governance og kan oversettes til miljømessige, samfunnsmessige og styringsmessige forhold. ESG er et samlebegrep for bærekraft.

Bankens ESG-policy beskriver hvordan Pareto Bank overordnet arbeider med bærekraft og samfunnsansvar, og er ment å støtte bankens medarbeidere og ledere i beslutninger og daglig arbeid, samt å tydeliggjøre hvordan bærekraftsarbeidet integreres med bankens virksomhet, styring og kontroll. Bærekraft og omstilling er risikofaktorer som skal avdekkes og håndteres på en god måte i Pareto Bank.

Pareto Bank sin hovedvirksomhet er utlån til prosjekter innen eiendom, bedriftsfinansiering og skipsfinansiering. Pareto Bank har et særskilt ansvar som långiver og rollen som allokere av kapital. Banken legitimerer i stor grad kredittkunden gjennom et låneforhold. Banken skal gjennom kredittarbeidet ha et tydelig fokus på bærekraft og omstilling for å sikre at banken avdekker bærekraftsrisiko i porteføljen og bidrar til positiv endring gjennom å bevisstgjøre kundene og stille krav.

Pareto Bank er en prosjektbank og har kort durasjon i sin utlånsportefølje, med løpetider på primært under tre år. Banken kan være utsatt for fysisk risiko og overgangsrisiko gjennom sin utlånsportefølje, men banken har et bevist forhold til bærekraft i kredittgivningen, og med løpetidene som er gjennomgående korte, evner banken å gjøre løpende tilpasninger.

Banken ivaretar de sosiale og de styringsmessige forholdene gjennom en rekke rutiner, policyer og rapporteringsverktøy. Bankens ESG-gruppe videreutvikler og implementerer bankens ESG-policy løpende og publiserer en årlig bærekraftsrapport, paretobank.no/om-oss/samfunnsansvar.

ESG i kredittvurderingen

Bankens hensikt er å identifisere, vurdere, overvåke

og kontrollere risikoen i kredittsakene og utlånsporteføljen forbundet med ESG-faktorene.

I bankens kredittvurderinger hensyntas kredittkundens risiko innen bærekraft. For de miljømessige forholdene fokuserer banken på fysisk risiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko kan være forurensning og klimaendringer som påvirker betjeningsevne og sikkerhetsverdier, mens for overgangsrisiko vektlegges omstillingsevne som kan oppstå på grunn av endret etterspørselsmønster, teknologi og tekniske løsninger som påvirker betjeningsevne og sikkerhetsverdier. Bankens ser at det foreligger fysisk risiko primært i finansiering av eiendomsutviklingsprosjekter innenfor bolig. Bankens har et bevist forhold til bygging i utsatte områder med fare for ras og dårlige grunnforhold og bygging i områder som medfører større naturinngrep. Det er gjennom 2023 ikke avdekket vesentlig fysisk risiko i bankens utlånsportefølje. Når det gjelder overgangsrisiko opplever banken at det foreligger en viss overgangsrisiko i prosjektfinansiering av eldre næringsbygg og eldre skip. Bankens finansierer næringsbygg i en kortere periode i forbindelse med oppgradering og utvikling av næringsbyggene til å møte dagens behov og etterspørselsmønster. For skip er banken særskilt oppmerksom på om skipene som finansieres vil nå de stadig økende utslippskravene (EEXI/ CII) over de neste årene og således utgjøre en økonomisk risiko for banken.

Det er ikke avdekket vesentlig overgangsrisiko i bankens utlånsportefølje gjennom 2023.

For de samfunnsmessige- og styringsmessige forhold vurderes det om kredittkunden typisk opererer i en bransje med svakt samfunnsansvar, som for eksempel dårlige arbeidsvilkår, høy miljøbelastning og/eller svak virksomhetsstyring. Menneskerettigheter inngår i denne vurdering og banken er særskilt oppmerksom på dette innen de bransjene som banken finansierer. For disse risikoene kan banken i hovedsak være eksponert gjennom finansiering av eiendomsutviklingsprosjekter, skipsfinansiering og generelt gjennom finansiering av små og mellomstore virksomheter. Bankens har gjennom 2023 ikke avdekket tilfeller av

dårlige arbeidsvilkår eller brudd på menneskerettigheter. Når det gjelder virksomhetsstyring har banken avdekket at det generelt er en større andel av virksomheter i bankens utlånssegment som ikke har eksterne styremedlemmer i sitt styre. Det kan påvirke styreorganet som kontrollfunksjon negativt.

Se for øvrig omtale av ESG i kredittvurderingen i bankens årlige bærekraftsrapport.

Etikk, samfunnsansvar og interessekonflikter

Banken har utarbeidet en beskrivelse av hva som er hensikten med Pareto Bank: *Sammen setter vi spor for fremtiden*. Denne formuleringen tjener som rettesnor for bankens arbeid med samfunnsansvar.

Styret har fastsatt policy for etikk, samfunnsansvar og interessekonflikter, og bankens overordnede verdigrunnlag legger grunnlaget for dette. Bankens har et rutineverk for anti-korrupsjon, og arbeider for øvrig kontinuerlig med å oppdatere og utvikle rutiner og retningslinjer for å sikre at banken har en bevissthet vedrørende sin rolle i samfunnet.

Det vises til bankens hjemmeside paretobank.no og bankens bærekraftsrapport for ytterligere informasjon.

Menneskerettigheter

Banken har sin virksomhet i Norge og møter ikke store utfordringer knyttet til menneskerettigheter i sin daglige virksomhet. Bankens følger Åpenhetsloven og ønsker å fremme støtte og respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom valg av produkter og leverandører. Bankens redegjørelse for aktsomhetsvurderingene etter Åpenhetsloven kan finnes i bærekraftsrapporten på bankens hjemmeside.

Økonomisk kriminalitet, korrupsjon og internasjonale sanksjoner

Som en del av bankens samfunnsansvar arbeider banken aktivt med å bekjempe hvitvasking, terrorfinansiering og brudd på sanksjonsregelverket. Gjennom hvitvaskingsloven og sanksjonsregelverket er banken pålagt en rekke plikter, som skal redusere risikoen for å bli brukt i forbindelse med økonomisk kriminalitet eller til å

omgå internasjonale sanksjoner. Vi har som bank også et ansvar for blant annet å bekjempe svindelforsøk og ID-tyveri. Policy og rutiner på dette området er forankret i bankens styre og det er utpekt egen hvitvaskingsansvarlig i banken. Styret fasetter årlig bankens virksomhets-innrettede risikovurdering. I tillegg er bankens policy mot økonomisk kriminalitet, med tilhørende rutineverk, herunder rutine for kundetiltak og anti-korrupsjon vedtatt av styret.

Det foreligger en iboende risiko for at finansielle institusjoner blir misbrukt som et ledd i økonomisk kriminalitet. Bankens arbeid mot økonomisk kriminalitet er derfor avgjørende for å kunne ivareta forventningene og tilliten vi har fra våre kunder og samfunnet.

Banken arbeider kontinuerlig med å identifisere og forebygge økonomisk kriminalitet og å sikre en god etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. De ansatte får jevnlig opplæring og det er et stort fokus på bevisstgjørende arbeid. Arbeidet mot økonomisk kriminalitet er et vesentlig tiltak for å verne Pareto Banks finansielle stilling, renommé, ansatte, kunder og samarbeidspartnere.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

I Pareto Bank arbeides det for et attraktivt, utviklende og inkluderende arbeidsmiljø med høyt fokus på medarbeideres utviklingsmuligheter, trivsel og tilhørighet. Det er en høy etisk standard og gjensidig respekt mellom de ansatte. Banken har egne etiske retningslinjer for alle ansatte og tillitsvalgte. Disse omfatter forhold som gjelder taushetsplikt, habilitetsspørsmål, gaver og tjenester og handel med finansielle instrumenter. I tillegg har banken en kulturkode, som beskriver hva som er typisk for Pareto Bank og hva som skiller banken fra andre arbeidsplasser. Banken har i tillegg utviklet lederprinsipper og en samhandlingspolicy. Sammen med kulturkoden er disse med å tydeliggjøre roller og forventninger for den enkelte ansatte i Pareto Bank.

De ansatte er bankens viktigste ressurs. Gjennom målrettet HMS-arbeid og kompetanse- og kulturbygging utvikler banken sine medarbeidere

og bidrar til at banken fortsatt vil være en god og attraktiv arbeidsplass. Utviklingen innenfor finansnæringen medfører stadig høyere krav til kunnskap og kompetanse. Banken har kontinuerlig fokus på etterutdanning og kompetansehevede tiltak gjennom intern bankskole, eksterne foredragsholdere, et internt utviklingsprogram og deltakelse på kurs og konferanser.

Samarbeid med Blå Kors

Banken inngikk et langsiktig samarbeid med Blå Kors i 2021. Blå Kors er den største ideelle aktøren innen alkohol, rus og avhengighet i Norge. Organisasjonen arbeider kontinuerlig med forebyggende tiltak spesielt rettet mot barn og unge, samt med behandling og oppfølging. Rus er en stor samfunnsutfordring og Blå Kors har i over hundre år gjort en viktig innsats i Norge for å hjelpe personer som er direkte eller indirekte rammet. Sammen med Blå Kors ønsker Pareto Bank å sette spor for fremtiden, og banken bidrar både med direkte engasjement og finansiell støtte. I 2023 arrangerte Pareto Bank sammen med Blå Kors Ferier en høstferie for 10 familier og en klatredag for barn og voksne med Blå Kors Barnas Stasjon. Dette gode samarbeidet videreføres inn i 2024.

Ytre miljø

Utover eget forbruk av papir, energi og avfall forurenses banken ikke det ytre miljø. Banken har digitalisert en rekke funksjoner som gir økt effektivitet, men også mindre avfall. Banken ønsker å opptre ansvarlig i sitt forhold til klima og miljø der banken kan påvirke dette. Banken har liten grad av reiseaktivitet, og benytter elektroniske plattformer for både interne og eksterne møter.

ORGANISASJON

Pareto Bank er en norsk forretningsbank med hovedkontor i Dronning Mauds gt. 3 i Oslo, hvor virksomheten drives fra.

Arbeidsmiljøet anses å være godt. Sykefravær i 2023 har vært på totalt 578 dager, tilsvarende en andel på 3,5 %. Det ble tatt ut permisjoner på til sammen 626 dager, tilsvarende en andel på 3,9 %. Det har ikke vært registrert skader eller ulykker i 2023. Banken har en HMS-ansvarlig.

Banken har etablert insentivordninger for bankens ansatte. Disse omfatter en ordning med kjøp av aksjer i Pareto Bank subsidiert med inntil kr 7.500 per ansatt per år. I 2023 valgte 26 ansatte å benytte seg av dette tilbudet.

Pareto Bank har en ordning for overskuddsdeling som er basert på oppnådd resultat etter skatt og egenkapitalavkastning etter skatt. Overskuddsdeling skjer dersom banken leverer en egenkapitalavkastning etter skatt utover et innslagspunkt fastsatt av bankens styre hvert år. For 2023 vedtok styret et innslagspunkt på 6,5 %, uendret siden den nåværende ordningen ble etablert. Ti prosent av resultatet utover 6,5 % egenkapitalavkastning utdeles til bankens ansatte som variabel godtgjørelse.

Styret har besluttet å avsette kr 32,2 mill. inkl. arbeidsgiveravgift og feriepenger for å møte denne forpliktelsen for 2023. Deler av avsetningen til ledende ansatte og ansatte i kontrollfunksjoner frigis i perioden 2025 til 2027, og kan bli tilbakeført. Styret har lagt vekt på godt utført arbeid gjennom høy måloppnåelse, kvalitet og arbeidsinnsats. 80 % av utdelingen vil bli gjort i form av tildeling av aksjer, mens 20 % av utdelingen vil bli gjort i form av kontanter.

Godtgjørelsesutvalget, bestående av hele styret, skal sikre at banken har en godtgjørelsesordning som bidrar til å fremme og gi insentiver til god styring og kontroll av foretakets risiko, motvirke en for høy risikotaking og at interessekonflikter unngås.

LIKESTILLING OG DISKRIMINERING

Pareto Bank redegjør for likestilling og diskriminering i bærekraftsrapporten på bankens hjemmeside.

EIERSTYRING OG SELSKAPSFØRSELSE

Pareto Banks prinsipper for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med anerkjente standarder, lover og forskrifter. Hensikten med prinsippene er å fremme målet om effektiv og målrettet ledelse av selskapet til beste for

selskapets aksjonærer, kunder, ansatte, andre interessenter og samfunnet for øvrig.

Styret følger og har vedtatt bankens prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i tråd med Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) sin anbefaling av 14. oktober 2021. Prinsippene er implementert i bankens rammeverk og styringsdokumenter, herunder bankens strategi, vedtekter, styrets instruks, krav til egnethet og etiske retningslinjer.

Det er ingen vesentlige avvik fra anbefalingen i bankens eierstyring og selskapsledelse.

Styret foretar også en årlig evaluering av sitt arbeid og sin arbeidsform.

Styret har etablert et revisjonsutvalg, et risikoutvalg og et godtgjørelsesutvalg. Sistnevnte utgår fra det samlede styret.

Det vises til redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse på bankens hjemmeside for ytterligere informasjon.

Det er tegnet forsikring for styret og administrerende direktør som dekker rettslige finansielle krav basert på deres tidligere, nåværende og fremtidige handlinger og unnlatelser.

STYRETS SAMMENSETNING

Styret består av Åsmund Skår (leder), Brita Eilertsen (nestleder), Peter D. Knudsen, Thorodd Bakken, Hilde Vatne og Joakim Standal (ansattevalgt). Styret består av 4 menn og 2 kvinner.

I løpet av 2023 avholdt styret i banken 20 møter, hvorav 8 var ekstraordinære styremøter for behandling av større kredittengasjementer eller andre saker. På de ordinære møtene behandlet styret blant annet strategi og planer, risikostyring og internkontroll, godkjenning av ulike retningslinjer, rutiner, instruksjoner og bankens finansielle utvikling.

Blant styremedlemmene er det kun varamedlem Trine Charlotte Høgås-Ellingsen som vurderes å

ikke være uavhengig av bankens største aksjonærer som følge av hennes stilling i Pareto AS.

Styrets sammensetning er i overensstemmelse med gjeldende norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse ved at et flertall av styrets aksjonærvalgte medlemmer er uavhengige av ledende ansatte, bankens hovedaksjonærer og vesentlige forretningsforbindelser.

Åsmund Skår (styrets leder)

Skår er utdannet siviløkonom fra NHH. Han har hatt en rekke lederstillinger i DNB, blant annet som konserndirektør og leder for personkundeområdet, leder for energivirksomheten i USA/Canada og som CEO for bankens datterbank i Latvia. Han har også vært styreleder for flere av DNBs datterselskaper. Skår arbeider som selvstendig næringsdrivende og ble styreleder i Pareto bank i 2016.

Styremøter i 2023: 20

Brita Eilertsen (styrets nestleder, leder revisjonsutvalg og medlem risikoutvalg)

Eilertsen er utdannet siviløkonom fra NHH og autorisert finansanalytiker fra NHH/NFF. Hun har lang erfaring fra investment banking fra blant annet SEB Enskilda og Orkla Finans. Hun har også jobbet som konsulent i Deloitte (Touche Ross). Eilertsen har hatt en rekke styreverv i noterte og unoterte selskaper i ulike industrier siden 2005. Hun er selvstendig næringsdrivende og har for tiden styreverv i Axactor ASA, Klaveness Combination Group ASA, og C World Wide AS.

Styremøter i 2023: 18

Peter Ditlef Knudsen (styremedlem, leder risiko-utvalg og medlem revisjonsutvalg)

Knudsen er styreleder og partner i NorthCape AS. Han har lang erfaring fra bank, shipping og offshore. Han var CEO i Camillo Eitzen & Co ASA, leder for Nordea Bank i Singapore, banksjef shipping/offshore i Nordea/Christiania Bank, Stemoco Shipping, Jøtun Fonds, DnC og GIEK. Knudsen er styremedlem i AMSC ASA, og har relevant erfaring fra styrearbeid i Rem Offshore ASA, Siem Offshore Inc, AS Uglands Rederi og selskap tilknyttet tidligere arbeidsgivere.

Styremøter i 2023: 16

Hilde Vatne (styremedlem)

Vatne er administrerende direktør JM Norge. Hun har tidligere vært regiondirektør samme sted og har arbeidserfaring som CFO i COOR Service Management AS, CFO i Selvaagbygg, CFO i Norges Idrettsforbund og Olympiske komité, controller i Selvaag Gruppen AS og Nice AS. Vatne har også relevant styreeerfaring fra Norgesgruppen ASA, DnB Næringsseiendom AS, JM Suomi OY, Bertel O Steen Holding AS, Schage Eiendom, Sparebank 1 Bolig- og Næringskreditt og DnB Asset Management.

Styremøter i 2023: 16

Thorodd Bakken (styremedlem)

Bakken er for tiden Interim CFO i Aize AS etter å ha virket som Interim CEO i Aker Property Group i ca. 1,5 år. Bakken har tidligere jobbet som Global Head of Nordea Markets, Head of Corporate & Investment Banking Norway i Nordea, og Head of Sales & Research i Nordea Markets Norway. Før dette hadde han ulike lederroller over 10 år i SEB, og tidligere jobbet Bakken i Marsh & McLennan Companies og CitiGroup.

Styremøter i 2023: 14

Joakim Standal (ansattes styremedlem)

Standal er assisterende banksjef i Pareto Bank og jobber med bedriftsfinansiering. Standal har jobbet i Pareto Bank siden 2016. Standal har en mastergrad i business og finans fra Heriot-Watt University i Edinburgh.

Styremøter i 2023: 16

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet for 2023 er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at denne forutsetning er til stede. Etter styrets oppfatning gir det fremlagte regnskapet med resultat, balanse og tilhørende noter god informasjon om selskapets drift og stilling ved årsskiftet. Det har ikke vært vesentlige hendelser som påvirker resultat og de verdivurderinger som er gjort utover de hendelser som er reflektert i årsregnskapet. For øvrig har det ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av selskapet.

Utsikter

Resultatmessig ble 2023 det beste året i Pareto Banks historie. Det gode resultatet skyldtes utlånsvekst på en stabil netto rentemargin og høy operasjonell effektivitet. Lønnsomheten var noe lavere enn den langsiktige ambisjonen på 15 %. Egenkapitalinnhenting i september styrket bankens soliditet. Lønnsomheten vil påvirkes av kapitalinnhenting inntil egenkapitalen er utnyttet fullt ut.

Nedskrivninger og tap på utlån var i fjor høyere enn hva som har vært normalt, og var knyttet til et begrenset antall kunder. Banken har god oversikt over kredittene og arbeider tett med kundene om løsninger. I lys av et vesentlig høyere rentenivå og fortsatt usikker økonomisk utvikling må det forventes at nedskrivningene i en periode fremover vil kunne ligge høyere enn hva de har gjort historisk. Pareto Bank har god motstandskraft gjennom en sterk netto rentemargin og stabil kostnadsbase.

Til tross for kapitalknapphet og krevende markeder var sum bevilgninger høyere enn noensinne gjennom fjoråret. Pareto Bank har fått en solid posisjon innenfor sine markedssegmenter og ser lønnsomme vekstmuligheter. Egenkapital-emisjonen gjennomført i fjor høst ga banken god vekstkapasitet. Samtidig ble kredittpraksisen tilpasset et høyt rentenivå, prisvekst og usikre utsikter for norsk økonomi.

Fremover ventes moderat utlånsvekst innenfor områdene for bedriftsfinansiering og offshorefinansiering. Utviklingen i finansierings-etterspørselen innenfor nyboligprosjekter er usikker. På sikt forventes det et positivt omslag i dette markedet som følge av befolkningsvekst, lav byggeaktivitet og et mer avklart rentenivå. Pareto Bank er godt posisjonert for å bidra med finansiering når dette skjer. For 2024 ventes det en samlet moderat utlånsvekst. Banken har en langsiktig markedstilnærming og prioriterer kredittkvalitet og lønnsomhet foran vekst.

31.12.2023 / 06.03.2024
Styret i Pareto Bank ASA

(sign)
Åsmund Skår
Styrets leder

(sign)
Brita Eilertsen
Nestleder

(sign)
Peter D. Knudsen
Styremedlem

(sign)
Thorodd Bakken
Styremedlem

(sign)
Hilde Vatne
Styremedlem

(sign)
Joakim Standal
Styremedlem

(sign)
Tiril Haug Villum
Adm. direktør

RESULTATREGNSKAP

(NOK 1 000)	Note	2023	2022
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentes metode		1 754 461	1 173 712
Andre lignende inntekter		170 352	69 441
Rentekostnader og lignende kostnader		812 173	314 516
Netto renteinntekter	5	1 112 640	928 637
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		14 248	7 284
Provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester		884	1 306
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper	18	-917	1 661
Netto gevinst/(tap) på fin.instrumenter til virkelig verdi	3,7	-8 640	26 315
Andre driftsinntekter		2 914	2 714
Netto andre driftsinntekter	6	6 720	36 668
Sum netto inntekter		1 119 361	965 306
Lønn og andre personalkostnader	9,10,35	128 706	120 161
Administrasjonskostnader		39 161	33 857
Ordinære avskrivninger	19,20	16 771	15 917
Andre driftskostnader		18 853	16 581
Sum driftskostnader før nedskrivninger og tap	8	203 491	186 517
Driftsresultat før nedskrivninger og tap		915 870	778 789
Nedskrivninger og tap på utlån og garantier	3,12	121 671	44 993
Driftsresultat før skatt		794 199	733 796
Skattekostnad	11	188 737	178 301
Årsresultat		605 462	555 495
Poster som ikke omklassifiseres til resultat			
Finansielle forpliktelser øremerket som målt til virkelig verdi over resultatet, endringer i egen kredittrisiko		-3 808	5 425
Skatt		-952	1 356
Årets utvidede resultat		-2 856	4 068
Årets totalresultat		602 606	559 564
Resultat etter skatt per aksje (NOK) ordinær og utvannet		7,38	7,71

BALANSE

(NOK 1 000)	Note	31.12.2023	31.12.2022
Kontanter og fordringer på sentralbanker	14, 16	435 566	72 689
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	14, 16, 29, 31	1 215 102	674 592
Utlån til kunder	12, 13, 14, 16, 29	18 518 179	17 345 517
Sertifikater og obligasjoner	14, 15, 17, 29	5 393 837	3 979 747
Finansielle derivater	14, 15, 25, 26	134 467	80 431
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	14, 15	28 244	27 743
Eierinteresser i tilknyttede selskaper	18	21 975	22 891
Immaterielle eiendeler	19	42 655	32 933
Varige driftsmidler	20	53 033	55 972
Andre eiendeler	14	463	2 629
Forskuddsbetale kostnader og opptjente inntekter	14	3 135	557
Eiendeler		25 846 657	22 295 700
Innskudd fra kredittinstitusjoner	14, 16	77 370	10 494
Innskudd fra kunder	14, 15, 16, 21	11 945 853	10 120 754
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14, 16, 22	7 755 847	7 182 576
Finansielle derivater	14, 15, 25, 26	29 372	37 953
Betalbar skatt	11	172 796	166 830
Annen gjeld	14, 24	102 895	100 093
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	12, 14, 24	58 314	35 784
Ansvarlig lånekapital	14, 16, 22, 23	699 306	420 796
Gjeld		20 841 752	18 075 280
Aksjekapital	36	921 389	838 221
Overkurs		945 499	691 212
Fond for urealiserte gevinster		2 683	2 124
Annen egenkapital		2 685 334	2 388 863
Fondsobligasjonslån		450 000	300 000
Egenkapital	28	5 004 905	4 220 420
Gjeld og egenkapital		25 846 657	22 295 700
Betingede forpliktelser	29	295 371	189 315

31.12.2023 / 06.03.2024

Styret i Pareto Bank ASA

(sign)
Åsmund Skår
 Styrets leder

(sign)
Brita Eilertsen
 Nestleder

(sign)
Peter D. Knudsen
 Styremedlem

(sign)
Thorodd Bakken
 Styremedlem

(sign)
Hilde Vatne
 Styremedlem

(sign)
Tiril Haug Villum
 Adm. direktør

(sign)
Joakim Standal
 Styremedlem

ENDRING I EGENKAPITAL

(NOK 1 000)	Aksje- kapital	Overkurs	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Aksjonærenes egenkapital	Fonds- obligasjonslån	Egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2021	838 221	691 212	7 658	2 084 731	3 621 822	200 000	3 821 822
Egenkapital pr. 01.01.2022	838 221	691 212	7 658	2 084 731	3 621 822	200 000	3 821 822
Totalresultat for perioden			-5 534	565 098	559 564		559 564
Utstedelse fondsobligasjonslån						100 000	100 000
Utbetalte renter fondsobligasjonslån				-16 859	-16 859		-16 859
Kostnader, O/U fondsobligasjonslån				374	374		374
Utbetalt utbytte				-244 481	-244 481		-244 481
Egenkapital pr. 31.12.2022	838 221	691 212	2 124	2 388 863	3 920 420	300 000	4 220 420
Resultat for perioden			559	604 903	605 462		605 462
Verdiendring av gjeld som kan henføres til egen kredittrisiko				-3 808	-3 808		-3 808
Skatt tilknyttet verdiendring				952	952		952
Totalresultat for perioden			559	602 047	602 606		602 606
Utstedelse fondsobligasjonslån					0	150 000	150 000
Utbetalte renter fondsobligasjonslån				-38 946	-38 946		-38 946
Aksjeemisjon	83 168	254 286			337 455		337 455
Spart skatt på emisjonskostnader				3 136	3 136		3 136
Kostnader, O/U fondsobligasjonslån				-139	-139		-139
Utbetalt utbytte				-269 628	-269 628		-269 628
Egenkapital pr. 31.12.2023	921 389	945 499	2 683	2 685 334	4 554 905	450 000	5 004 905

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(NOK 1 000)	Note	2023	2022
Renteinnbetalinger fra sentralbanker og kredittinstitusjoner		63 493	10 523
Inn-/utbetalinger av innskudd fra kunder		1 769 231	604 425
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder		-311 406	-96 301
Inn-/utbetalinger på lån til kunder		-1 191 518	-1 567 705
Renteinnbetalinger på lån til kunder		1 590 832	1 145 299
Inn-/utbetalinger av innskudd fra kredittinstitusjoner		67 020	-3 618
Renteutbetalinger på innskudd fra kredittinstitusjoner		-1 323	-687
Inn-/utbetalinger på sertifikater og obligasjoner		-1 398 799	-893 188
Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner		164 512	63 817
Inn-/utbetaling finansielle derivater		-72 501	-12 592
Provisjonsinnbetalinger		15 249	7 512
Provisjonsutbetalinger		-870	-1 306
Utbetalinger til drift		-196 167	-165 719
Betalt skatt		-165 474	-179 028
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		332 279	-1 088 569
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-1 209	-874
Utbetalinger ved kjøp av immatrielle eiendeler		-17 597	-7 936
Inn-/utbetalinger på aksjer, andeler og andre verdipapirer		1 411	3 365
Netto kontantstrøm investeringsaktiviteter		-17 396	-5 445
Innskutt egenkapital		337 385	0
Utstedelse og tilbakekjøp av fondsobligasjonslån		150 000	100 000
Utstedelse av ansvarlig lån		275 000	150 000
Innbetalinger av verdipapirgjeld		562 178	1 551 103
Utbetalinger av verdipapirgjeld		-7 118	-440 399
Renteutbetalinger ansvarlig lånekapital		-39 977	-15 774
Renteutbetalinger fondsobligasjonslån		-38 994	-16 395
Renteutbetalinger av verdipapirgjeld		-372 727	-143 569
Nedbetaling av leasingforpliktelse		-7 614	-6 614
Utbetaling av utbytte		-269 628	-244 481
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	22	588 505	933 871
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		903 388	-160 143
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01		747 280	907 423
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter*		1 650 669	747 280

*Kontanter og kontantekvivalenter er definert som fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist.

NOTE 1: GENERELL INFORMASJON

Pareto Bank ASA er en norsk forretningsbank med hovedkontor i Dronning Mauds gt. 3 i Oslo. Regnskapet ble vedtatt av styret 6. mars 2024.

NOTE 2: SAMMENDRAG AV DE VESENTLIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de vesentligste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsekvent i alle perioder presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS® Accounting Standards og tilhørende fortolkninger som fastsatt av EU og trådt i kraft per 31. desember 2023, samt de ytterligere norske opplysningskravene som følger av regnskapsloven herunder årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak m.m.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner:

- Finansielle derivater, som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Sertifikater og obligasjoner, som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Aksjer og andeler i fond, som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Fastrenteinnskudd, som måles til virkelig verdi

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimer. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimer er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

2.2 Nye og endrede standarder som er tatt i bruk av banken i 2023/Endringer av regnskapsprinsipper og opplysninger

Endringer i IAS 1 har blitt implementert. Utover dette har ikke banken tatt i bruk nye og endrede standarder i løpet av 2023 som har hatt vesentlig effekt på regnskapet.

2.3 Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor banken ikke har valgt tidlig anvendelse

Det er ingen standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på bankens regnskap.

2.4 Omregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Regnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som også er bankens funksjonelle valuta. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til kurs på balansedagen. Verdiendringer som følge av endret kurs mellom transaksjons- og balansedag resultatføres.

2.5 Gjensalgssavtaler

Kjøp av verdipapirer med avtale om tilbakesalg klassifiseres som utlån til og fordringer på kunder. Differansen mellom kjøp og salgspris periodiseres som renteinntekt.

2.6 Finansielle instrumenter

2.6.1 Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt Pareto Bank blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og Pareto Bank i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

2.6.2 Klassifisering og etterfølgende måling

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi over resultatet

En finansiell eiendel måles til amortisert kost hvis begge følgende kriterier er oppfylt og den finansielle eiendelen ikke er utpekt til virkelig verdi over resultatet («virkelig verdi opsjonen»):

- den finansielle eiendelen innehas i en forretningsmodell hvis formål er å holde finansielle eiendeler for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer («forretningsmodell kriteriet»), og
- kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen fører på bestemte tidspunkter til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av avdrag og renter på utestående hovedstol («kontantstrømkriteriet»).

Forretningsmodellkriteriet

Banken vurderer målet med en forretningsmodell der en eiendel holdes på porteføljnivå, fordi dette best reflekterer måten virksomheten styres på, og informasjon er gitt til ledelsen. Informasjonen som vurderes inkluderer:

- uttalte retningslinjer og mål for porteføljen og driften av disse retningslinjene i praksis. Spesielt om ledelsens strategi og målsetning er å holde eiendelen for å inndrive kontraktsmessige kontantstrømmer, opprettholde en bestemt renteprofil, matching av durasjon mellom finansielle eiendeler og tilsvarende finansielle forpliktelser som benyttes for å finansiere disse eiendelene eller realisere kontantstrømmer gjennom salg av eiendelene;
- hvordan porteføljens avkastning vurderes og rapporteres til bankens ledelse;
- risikoene som påvirker forretningsmodellens ytelse (og de finansielle eiendelene som holdes innenfor denne forretningsmodellen) og hvordan disse risikoene styres;

- hvordan lederne kompenseres - f.eks. om kompensasjon er basert på virkelig verdi av de forvaltede eiendelene eller de kontraktsmessige kontantstrømmene samlet og
- frekvens, volum og tidspunkt for salg i tidligere perioder, årsakene til slike salg og forventninger til fremtidig salgsaktivitet. Informasjonen om salgsaktivitet vurderes imidlertid ikke isolert, men som en del av en samlet vurdering av hvordan selskapets uttalte mål for styring av de finansielle eiendelene oppnås og hvordan kontantstrømmer realiseres.

Vurdering av forretningsmodell er basert på rimelige forventede scenarier uten hensyn til «worst case» eller «stress case» scenarier. Dersom kontantstrømmer etter førstegangsinnregning realiseres på en måte som er forskjellig fra selskapets opprinnelige forventninger, endres ikke klassifiseringen av de resterende finansielle eiendelene i den aktuelle forretningsmodellen, men inkorporerer slik informasjon ved vurdering av nye ustedte eller nyanskaffede finansielle eiendeler fremover.

Kontantstrømskriteriet

I denne vurderingen defineres hovedstol som virkelig verdi av den finansielle eiendelen ved første gangs innregning. «Rente» er definert som vederlag for tidsverdien av penger og for kredittrisiko knyttet til utestående hovedstol i en bestemt tidsperiode og for andre grunnleggende utlånsrisikoer og kostnader (f.eks. likviditetsrisiko og administrasjonskostnader), samt fortjenestemargin.

Ved vurderingen av om kontraktsmessige pengestrømmer utelukkende er utbetaling av avdrag og renter på utestående hovedstol, vurderer banken kontraktsbetingelsene i instrumentet. Dette inkluderer å vurdere om den finansielle eiendelen inneholder en kontraktsklausul som kan endre tidspunktet eller størrelsen av kontraktsmessige kontantstrømmer slik at den ikke vil oppfylle denne betingelsen. Ved gjennomgangen vurderer selskapet:

- betingede hendelser som ville endre beløp og tidspunkt for kontantstrømmer;

- innflytelse funksjoner;
- forskuddsbetaling og utvidelsesvilkår
- vilkår som begrenser selskapets krav på kontantstrømmer fra spesifiserte eiendeler (f.eks. periodisk tilbakestilling av renter)
- vilkår som endrer vurdering av tidsverdien av penger - f.eks. periodisk tilbakestilling av renter.

Banken har vurdert alle sine instrumenter som måles til amortisert kost i forhold til reglene ovenfor og mener instrumentene tilfredsstiller kriteriene.

Alle andre finansielle eiendeler måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dvs.

- eiendeler med kontraktsmessige kontantstrømmer som ikke oppfyller kontantstrømkriteriet; og/eller
- eiendeler som holdes i en annen forretningsmodell enn holdt for å inndrive kontraktsmessige kontantstrømmer; eller
- eiendeler utpekt til virkelig verdi over resultatet («virkelig verdi opsjonen»).

Banken kan utpeke et gjeldsinstrument som oppfyller kriteriene for å måles til amortisert kost til virkelig verdi over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer inkonsistens i måling («accounting mismatch»).

Klassifikasjon av finansielle instrumenter fremgår av note 14.

Nedskrivningsmodell

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring, er avsetningene basert på 12-måneders forventet tap («trinn 1»). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, men det ikke foreligger objektive bevis på tap, er avsetningene basert på forventet tap over hele levetiden («trinn 2»). Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig og det foreligger objektive bevis på verdifall (kredittforringet), avsettes for forventet tap over levetiden («trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittrisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet. Banken har benyttet unntaket om lav kredittrisiko for balansepostene «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner».

Ved vurdering av hva som utgjør en vesentlig økning i kredittrisiko har banken, i tillegg til standardens presumpsjon om at finansielle eiendeler som har kontantstrømmer som er forfalt i mer enn 30 dager er utsatt for vesentlig økt kredittrisiko, lagt til grunn kvalitative og kvantitative indikatorer.

Ved vurdering av hva som utgjør mislighold har banken lagt til grunn standarden presumpsjon på at det foreligger et mislighold hvis de kontraktuelle kontantstrømmene er mer enn 90 dager etter forfall og/eller for kunder hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall som følge av én eller flere hendelser som har funnet sted etter førstegangsinnregning av eiendelen (en «tapshendelse») og tapshendelsen(e) har innvirkning på de estimerte framtidige kontantstrømmene til den finansielle eiendelen eller gruppen av finansielle eiendeler som kan estimeres på en pålitelig måte.

Et engasjement migrerer til et lavere trinn når vilkårene for den opprinnelige migreringen ikke lenger er tilstede.

Ved bankens beregninger av forventet tap har en hensyntatt fremadskuende informasjon (makro-scenarioer).

Nedskrivningsmodellen er nærmere beskrevet i note 12: Tap på utlån og garantier.

Konstatering av tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstids-observasjon i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi.

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp i mellom uavhengige parter. Ved beregning legges forutsetning om fortsatt drift til grunn og avsetning for kredittrisiko i instrumentet blir inkludert ved verdsettelsen.

For finansielle instrumenter der motsvarende markedsrisiko kan påvises med tilstrekkelig sannsynlighet, benyttes midtkurser på balansedagen. Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser verdsettes til henholdsvis kjøps- og salgskurser. For finansielle instrumenter der det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller volatiliteter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markeds-transaksjoner, benyttes den noterte prisen innhentet fra enten en børs eller megler. I den grad det ikke er notert priser for instrumentet, dekomponeres instrumentet, og verdsettes på bakgrunn av priser på de enkelte komponentene. Dette omfatter de fleste derivater som valutaterminer og renteswapper samt sertifikater og obligasjoner.

For øvrige finansielle instrumenter som innskudd fra kunder med rentebinding, beregnes kontrakts-festede kontantstrømmer neddiskontert med markedsrente inklusive en kredittriskomargin på balansetidspunktet.

Gevinst og tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi inkluderer virkelig verdi gevinster og tap fra:

- Derivater («dirty value»)
- Sertifikater og obligasjoner («clean value»)
- Aksjer og andeler

- Innskudd fra kunder – fast rente («clean value»)

Gevinst og tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi inkluderes i «Netto gevinster/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi». Gevinst eller tap som følge av et foretaks egen kredittrisiko på gjeld utpekt til virkelig verdi over resultatet (det vil si fastrenteinnskudd og -obligasjoner) presenteres i «utvidet resultat» uten senere omklassifisering i resultatregnskapet. Der banken har observerbare verdier for fastrentegjelden beregnes effekten av egen kredittrisiko som forskjellen mellom verdiendringene til fastrentegjelden verdi endringene til tilhørende sikringsinstrument.

Renteinntekter og rentekostnader på rentebærende finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet inkluderes i henholdsvis «Andre lignende inntekter» og «Rentekostnader og lignende kostnader» i resultatregnskapet basert på kontraktuelle renter.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost

Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonskostnader. Andre forpliktelser regnskapsført til amortisert kost balanseføres første gang til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader.

Renteinntekter og -kostnader inkluderes i henholdsvis «Renteinntekter beregnet etter effektiv rentes metode» og «Rentekostnader og lignende kostnader» i resultatregnskapet. I henhold til IFRS 9 beregnes renteinntekter og rentekostnader ved bruk av effektiv rente (EIR) - metoden (internrenten) for alle finansielle instrumenter målt til amortisert kost. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader som ikke betales av kunden. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmene neddiskontert med internrenten.

I henhold til IFRS 9 beregnes renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 1 og trinn 2 ved hjelp av den effektive rentemetoden på den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi, mens renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 3 beregnes basert på den finansielle eiendelens amortiserte kost.

2.7 Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

2.8 Varige driftsmidler

Materielle eiendeler er klassifisert som varige driftsmidler og vurderes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer utgifter direkte relatert til anskaffelsen. Reparasjoner og vedlikehold kostnadsføres løpende i resultatregnskapet. Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet brukstid. Inventar etc. avskrives over 2 - 5 år og EDB-utstyr over inntil 2 - 3 år. Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

2.9 Immaterielle eiendeler

Kjøpt programvare/-lisenser og bankens tilknytning til norsk infrastruktur for betalingsformidling er klassifisert som immaterielle eiendeler og balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter til å gjøre programvaren klar til bruk. Disse avskrives i samsvar med avtalenes varighet og eiendelens forventede økonomiske levetid. Utvikling av programvare balanseføres og dersom verdien vurderes som vesentlig og forventes å ha varig verdi, avskrives denne over anslått levetid. Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

2.10 Pensjoner

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte, og ordningen ivaretas av et livsselskap.

Banken betaler et årlig tilskudd til den enkelte ansattes kollektive pensjonssparing. I 2023 har innbetalingssatsene vært 7 % for 0 G til 7,1 G og 15 % for 7,1 G til 12 G. Banken har ingen ytterligere forpliktelser etter at det årlige innskuddet er betalt. Premie inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres direkte.

2.11 Skatter

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret samt endring i utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom balanseposters regnskapsførte og skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt.

2.12 Utbytte

Foreslått utbytte inngår som del av egenkapitalen inntil det er besluttet på generalforsamlingen. Foreslått og estimert utbytte inngår ikke i beregning av kapitaldekningen.

2.13 Leieavtaler

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer banken om kontrakten inneholder en leieavtale. Kontraktene inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte om et vederlag.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller den underliggende eiendelen har lav verdi. Banken har benyttet seg av dette unntaket. For disse leieavtalene blir kostnaden innregnet lineært over leieperioden.

For øvrige leieavtaler innregner banken på iverksettelsestidspunktet en bruksrett og en leieforpliktelse. Leieforpliktelsen måles ved førstegangsinnregning til nåverdien av leiebetalinger som ikke er betalt på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Diskonteringsrenten som blir benyttet er foretaket/konsernets marginale lånerente. Ved etterfølgende målinger måles leasingforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leasingforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskuddsleie og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksretten inngår i linjen «Varige driftsmidler» mens leieforpliktelsen inngår i linjen «Annen gjeld».

2.14 Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og bankens andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

2.15 Fondsobligasjonslån

Evigvarende fondsobligasjonslån hvor utsteder har en ubetinget rett til ikke å betale rente klassifiseres som egenkapital. Netto utbetalte renter presenteres som fradrag i aksjonærenes egenkapital.

2.16 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet ved bruk av direkte metode.

2.17 Hendelser etter balansedagen

Informasjon som fremkommer etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimater i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom disse er vesentlige. Bankens regnskapsavleggelse vil i noen grad være basert på estimater og skjønnsmessige vurderinger. Disse er basert på historisk erfaring, og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlig på balansedagen. De regnskapsmessige estimatene vil sjelden være fullt ut i samsvar med endelig utfall, og representerer en risiko for fremtidige vesentlige endringer i balanseført verdi på finansielle instrumenter.

NOTE 3 REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Anvendelse av estimater

Bankens regnskapsavleggelse vil i noe grad være basert på estimater og skjønnsmessige vurderinger. Disse er basert på historisk erfaring, og forventninger om fremtidig hendelser som anses være sannsynlig på balansedagen. De regnskapsmessige estimatene vil sjelden være fullt ut i samsvar med endelig utfall, og representerer en risiko for fremtidige vesentlige endringer i balanseført verdi på finansielle instrumenter og immaterielle eiendeler.

Verdimåling til virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp i mellom uavhengige parter. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved bruk av verdsettelsesteknikker. Banken vurderer og bruker metoder og forutsetninger som så langt som mulig, er basert på markedsforholdene på balansedagen. Dette omfatter bankens beholdning av sertifikater og obligasjoner, finansielle derivater samt innskudd og utlån med rentebinding. Metoder og forutsetninger for beregning av virkelig verdi er forøvrig beskrevet i bankens regnskapsprinsipper og note 15 i årsregnskapet.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal en måle forventet kreditttap på en måte som gjenspeiler et objektivt sannsynlighetsveid beløp som fastsettes ved å vurdere en rekke mulige utfall, tidsverdien av penger og rimelige og dokumenterbare opplysninger knyttet til fortid, nåtid og fremtidige økonomiske forhold.

Metoden for måling av forventet kreditttap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første-gangsinnregning da dette vil være avgjørende for hvorvidt nedskrivningene baseres på 12 måneders forventet tap eller forventet tap over levetiden.

Dette innebærer at beregningene vil være basert på skjønn blant annet knyttet til hvordan en definerer hva som utgjør en vesentlig økning i kredittrisiko og hvordan en hensyntar fremtidsrettet informasjon. Modellen for beregning av forventet tap er beskrevet i note 12 hvor banken også har foretatt sensitivitetsberegninger knyttet til effekten av fremtidsrettet informasjon.

Utlånsporteføljen har historisk lave tap, og har generelt gode sikkerheter.

Det vises også til bankens regnskapsprinsipper.

Andre forhold

Banken er ikke part i noen rettstvister.

NOTE 4: SEGMENTER

Utfra bankens størrelse og satsningsområder er alle kredittaktiviteter samlet i et kredittområde. Pareto Bank styrer og følger opp kredittaktivitetene som et samlet forretningsområde.

NOTE 5: NETTO RENTEINNTEKTER

(NOK 1 000)	2023	2022
Renteinnt. av utlån til og fordr. på sentralbanker, amortisert kost	13 405	953
Renteinnt. av utlån til og fordr. på kredittinst., amortisert kost	50 088	9 569
Renteinnt. av utlån til og fordr. på kunder, amortisert kost	1 497 587	1 003 706
Gebyr- og provisjonsinntekter	193 381	159 483
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentes metode	1 754 461	1 173 712
Renteinnt. av sertifikater og obligasjoner, virkelig verdi	170 352	69 441
Andre lignende inntekter	170 352	69 441
Rentekostn. og lign. kostn. på gjeld til finansinst., virkelig verdi		
Rentekostn. på gjeld til finansinst., amortisert kost	1 179	681
Rentekostn. på innskudd fra kunder, virkelig verdi	128 415	37 589
Rentekostn. på innskudd fra kunder, amortisert kost	238 860	73 836
Rentekostn. på verdipapirgjeld, amortisert kost	390 939	177 940
Rentekostn. på ansvarlig lånekapital, amortisert kost	43 486	16 385
Sikringsfondsavgift	8 240	6 911
Andre rentekostnader	1 054	1 174
Rentekostnader	812 173	314 516
Netto renteinntekter	1 112 640	928 637

NOTE 6: NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER

(NOK 1 000)	2023	2022
Provisjonsinntekter fra betalingsformidling	337	203
Provisjonsinntekter garantier	12 813	6 068
Provisjoner investeringstjenester	7	50
Interbankprovisjoner	2	2
Provisjonsinntekter fra andre banktjenester	1 089	960
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	14 248	7 284
Provisjonskostnader ved betalingsformidling	635	760
Interbankprovisjoner	249	546
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	884	1 306
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper	-917	1 661
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-8 640	26 315
Andre driftsinntekter	2 914	2 714
Andre driftsinntekter	2 914	2 714
Netto andre driftsinntekter	6 720	36 668

NOTE 7: NETTO GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

(NOK 1 000)	2023	2022
Netto gevinst/(tap) på valuta	-35 732	-4 012
Netto gevinst/(tap) på valutaderivater	36 662	25 675
Netto gevinst/(tap) på rentederivater	-12 647	1 598
Netto gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	11 010	-34 346
Netto gevinster/(tap) på aksjer og andeler	502	621
Netto gevinst/(tap) på verdipapirgjeld	-3 800	29 096
Netto gevinst/(tap) på innskudd fra kunder	-4 635	7 683
Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-8 640	26 315

NOTE 8: DRIFTSKOSTNADER

(NOK 1 000)	2023	2022
Ordinære lønnskostnader	63 589	58 225
Avsetning overskuddsdeling	32 224	34 071
Honorarer tillitsvalgte	2 218	2 170
Pensjonskostnader	5 563	4 860
Arbeidsgiveravgift	16 511	12 730
Andre personalkostnader	8 600	8 105
Lønn og andre personalkostnader	128 706	120 161
IT-kostnader	24 997	21 664
Kontorrekvisita, porto mv.	1 159	875
Salg, representasjon og markedsføring	11 538	7 864
Andre administrasjonskostnader	1 467	3 454
Administrasjonskostnader	39 161	33 857
Husleie og andre driftskostnader leide lokaler	1 961	1 891
Honorarer revisor, konsulent og juridisk bistand	12 161	10 852
Medlemskontingenter	1 894	1 876
Forsikringer	1 799	1 677
Øvrige driftskostnader	1 038	286
Andre driftskostnader	18 853	16 581
Avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	16 771	15 917
Sum driftskostnader før nedskrivninger og tap	203 491	186 517

NOTE 9: PENSJONSKOSTNADER

Pareto Bank er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og har en pensjonsordning som oppfyller kravene etter loven. Banken har en innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte dekket i Storebrand Livsforsikring AS. Pensjonsytelsene omfatter alderspensjon og uførepensjon. Det er tegnet innskuddsfritak og premiefritak på ordningene.

Pensjonsgrunnlaget er årlig lønn medregnet faste tillegg, hvor det er innbetalt årlig 7 % av pensjonsgrunnlaget mellom 0 G og 7,1 G og 15 % for pensjonsgrunnlag mellom 7,1 G og 12 G.

Årlig uførepensjon kan komme til utbetaling ved reduksjon av stillingsstørrelse med minst 20 % på grunn av sykdom eller skade. Årlig uførepensjon som utgjør summen av 3 % av lønn inntil 12 G, et stykkt tillegg på 25 % av G maksimert til 6 % av lønnsgrunnlaget, og 66 % av lønnsgrunnlag mellom 6-12 G.

Det er også tegnet en uførepensjon i form av en kollektiv livrente for lønn som overstiger 12 G. Pensjonsgrunnlaget er lønn som overstiger 12 G. Det er også tegnet innskuddsfritak på ordningene. Det er 30 års tjenestetid for å få rett til uavkortede forsikringsytelser. Uførepensjonen er på 45% av lønnen over 12 G.

Banken har ingen pensjonsforpliktelser utover innbetalt årlig premie på nevnte ordninger.

(NOK 1 000)	2023	2022
Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	5 319	4 647
Pensjonskostnad livrente	244	213
Pensjonskostnad	5 563	4 860

NOTE 10: ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK

	2023	2022
Antall ansatte per 31.12	66,0	61,0
Antall årsverk per 31.12	64,6	60,4
Gjennomsnittlig antall ansatte	64,1	58,7
Gjennomsnittlig antall årsverk	63,1	57,9

NOTE 11: SKATTEKOSTNAD

Midlertidige forskjeller (NOK 1 000)	2023	2022
Varige driftsmidler	-1 878	-1 436
Immaterielle eiendeler	4 107	3 395
Finansielle instrumenter	115 681	60 016
Effekt - IFRS 16	-778	-695
Innskudd fra kunder	2 225	6 861
Grunnlag for utsatt skatt i balansen	119 359	68 141
Utsatt skatt/Utsatt skattefordel	29 840	17 035
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt	2023	2022
Resultat før skattekostnad	794 199	733 796
Permanente forskjeller	-51 796	-20 593
Grunnlag for årets skattekostnad	742 403	713 203
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt	-51 218	-51 306
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	691 185	661 897
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	691 185	661 897
Fordeling av skattekostnaden	2023	2022
Betalbar skatt (25% av grunnlag betalbar skatt i resultatregnskapet)	172 796	165 474
Endring i utsatt skatt/skattefordel	12 804	12 827
Poster ført direkte mot egenkapitalen	3 136	0
Skattekostnad	188 737	178 301
Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt på årets resultat	172 796	165 474
Betalbar skatt i balansen	172 796	166 830

NOTE 12: TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER M.V.

Tabellen under viser totale tapsavsetninger per 31.12.2023 og 31.12.2022 fordelt på ulike balanse- og utenombalanseposter. Tapsavsetninger knyttet til ubenyttet kreditt og finansielle garantier er presentert som «Annen gjeld» i regnskapet.

Tapsavsetninger	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto verdi	Tapsavsetning	Bokført verdi	Brutto verdi	Tapsavsetning	Bokført verdi
Kontanter og fordringer på sentralbanker	435 566	-	435 566	72 689	-	72 689
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 215 102	-	1 215 102	674 592	-	674 592
Utlån til kunder	18 712 968	194 790	18 518 179	17 476 746	131 229	17 345 517
Ubenyttet kreditt		8 037	-8 037		5 601	-5 601
Finansielle garantier		807	-807		564	-564
Totalt	20 363 637	203 634	20 160 003	18 224 026	137 394	18 086 632

For balansepostene «Kontanter og fordring på sentralbanker og utlån» og «Fordringer på kredittinstitusjoner», har banken benyttet seg av unntaket for lav kredittrisiko. Bankens «Kontanter og fordringer på sentralbanker» er utelukkende mot Norges Bank. Norges Bank er ratet AAA og oppfyller dermed standarden presumpsjon om lav kredittrisiko. Norges Bank har en 12 måneders PD på 0,00 og banken gjør følgelig ikke noen tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Bankens «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner» er utelukkende mot banker med kredittrating og som oppfyller standardens presumpsjon om lav kredittrisiko og banken har vurdert at dette sammenholdt med LGD og lav eksponering til å gi uvesentlige tapsavsetninger. Banken har følgelig ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Nedskrivningsmodellen

Banken beregner avsetninger for forventet kreditttap basert på en 3-trinns modell for følgende finansielle instrumenter:

- Utlån til kunder
- Betingede forpliktelser (kontrakts- og betalingsgarantier)
- Ubenyttede kredittrammer

Målingen av avsetningen for forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring avsettes det for 12-måneders forventet tap (trinn 1). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. For ubenyttet kreditt vil 12 måneders forventet kreditttap være basert på den andelen som banken forventes at trekkes opp de neste 12 månedene. Banken beregner andelen av livstids forventet kreditttap hovedsakelig basert på gjenværende løpetid på utlånet.

Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, men det ikke foreligger objektive bevis på tap, avsettes det for forventet tap over hele levetiden i trinn 2. Hvis kredittrisikoen

har økt vesentlig og det foreligger objektive bevis på verdifall, avsettes det for forventet tap over levetiden i trinn 3 basert på en individuell vurdering.

Forutsetninger og input til modellen

Banken har historisk hatt begrensede tap, hovedsakelig knyttet til enkeltengasjementer. Banken har derfor svært begrenset med historiske data å legge til grunn for å beregne fremtidige forventede kredittap. Banken har derfor lagt til grunn en modell som til dels legger skjønsmessige parametere og vurderinger til grunn. Bankens modell for beregning av forventet kredittap vil være gjenstand for løpende gjennomgang og utvikling.

Banken har en risikoklassifiseringsmodell som danner utgangspunkt for en enhetlig vurdering av den risikoen banken påtar seg i forbindelse med kreditter og garantier og er utgangspunkt for å bestemme sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Risikoklassifiseringen gjøres i to dimensjoner, henholdsvis kredittkundedimensjonen og sikkerhetsdimensjonen. I kredittkundedimensjonen vurderes kredittkundens tilbakebetalingsevne, det vil si kontantstrøm og kvaliteten på denne samt kundens soliditet. I sikkerhetsdimensjonen vurderes kvaliteten på pantet, dets likviditet og dets evne til å tåle svingninger i markedsverdier over tid.

Klassifiseringen vil variere fra A til E i hver av dimensjonene. Dette innebærer at banken har en risikomatrix basert på mulige kombinasjoner av klassifiseringene i de to dimensjonene:

Risikomatriksen						
		Debitor				
Sikkerhet		A	B	C	D	E
	A	AA	BA	CA	DA	EA
	B	AB	BB	CB	DB	EB
	C	AC	BC	CC	DC	EC
	D	AD	BD	CD	DD	ED
	E	AE	BE	CE	DE	EE

I henhold til bankens rutine for risikoklassifisering skal nye kreditter normalt ha en minimumsklassifisering som skissert i tabell fra og med mørkegrønn (ingen/svært liten risiko) og til og med lysegrønn (moderat risiko).

Risikogrupper

Ingen/svært liten risiko	AA, AB, BA
Liten risiko	CA, BB, AC
Moderat risiko	DA, CB, BC, AD
Noe risiko	EA, DB, CC, BD, AE
Stor risiko	EB, DC, CD, BE
Svært stor risiko	EC, DD, CE
Tapsutsatt	ED, DE, EE

Risikoklassifiseringsmodellen danner grunnlag for bankens kundelønnsomhetsmodell, som skal ivareta riktig prising av risiko og være en ensartet referanseramme for kredittgivningen. Denne modellen hensyntar blant annet risikopåslag/premie ut fra risikoklassifiseringen. Dette risikopåslaget tar hensyn til både kundens risiko og sikkerhet og er dermed bankens estimat på sannsynlighet for mislighold og tap gitt mislighold, med andre ord $PD \times LGD$ over lånets levetid. Banken anser også at neddiskonteringen hensyntas i dette risikopåslaget.

Forskjellige grupper av lån har forskjellige typer sikkerhet, krav til belåningsgrad og har forskjellig iboende volatilitet gitt de markedene de er eksponert for. For å hensynta ulike risikoprofiler i porteføljen har banken anvendt en produktspesifikk risikovekt for hvert enkelt produktområde. Tapsgraden blir derfor beregnet som $PD \times LGD \times$ produktspesifikk risikovekt (heretter betegnet som «PDXLGD»). Banken har ut fra dette beregnet sannsynlighet for mislighold og tap gitt mislighold pr. produktområde:

- Bedriftsfinansiering
- Tomt uten hus
- Tomt med hus
- Byggekkreditt
- Næringseiendom

- Næringsseiendom bolig
- Skipsfinansiering
- Offshorefinansiering
- Annen privat/boliglån

Innregning de første 12 måneder

Ovenstående forutsetninger gir beregningsgrunnlaget for livstids forventet tap. I trinn 1 avsettes det for 12-måneders forventet tap. For å estimere dette ganges livstid forventet tap med en områdespesifikk faktor. Faktoren er bestemt ut fra gjennomsnittlig løpetid på lån i det aktuelle området, noe som innebærer at jo lenger gjennomsnittlig løpetid lånene har, jo kortere er faktoren.

Garantirammer og ubenyttet kreditt

Nedskrivningsreglene i IFRS 9 er også gjeldende for garantirammer og lånetilsagn fra tidspunkt hvor banken har en forpliktelse.

For garantirammer blir det beregnet et forventet kreditttap på forventede betalinger, fratrukket det selskapet vil motta. Banken vurderer, i de fleste tilfeller, det som lavere sannsynlighet for utbetalinger fra garantirammer enn for tap på utlån. Derfor brukes en faktor per produktområde for innregning av garantirammer til innregning av forventet kreditttap i risikoklassifiseringsmodellen.

For ubenyttet kreditt skal det beregnes forventet kreditttap på den andelen av kreditten som banken forventer at kundene vil benytte i kredittens løpetid. Dette vil variere stort mellom kredittområdene og vil for eksempel for byggekreditter forventes å være tilnærmet 100 %. For andre typer utlån kan det være lavere. Derfor brukes en faktor per produktområde for innregning av ubenyttet kreditt til innregning av forventet kreditttap i risikoklassifiseringsmodellen.

For øvrig bruker banken samme modell for utregning av forventet kreditttap på ubenyttede kreditter og garantirammer som for utlån til kunder.

Vesentlig økning av kredittrisiko (trinn 2)

Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, men det ikke foreligger

objektive bevis på tap, avsettes det for forventet tap over hele levetiden og engasjementet flyttes til trinn 2.

Følgende kriterier representerer en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning og vil medføre migrering fra trinn 1 til trinn 2:

- kunden ligger etter med de kontraktsmessige betalingene mellom 30 dager og 90 dager.
- nedgradering til risikoklasse C eller dårligere i debitor dimensjonen.
- alle lån med en livstid tapsgrad på over 1 % blir uansett regnet som lån hvor det har vært en signifikant økning i kredittrisikoen i debitor dimensjonen. Banken regner ikke PD per lån, men her forutsettes det at en tilstrekkelig høy tapsgrad innebærer en vesentlig høy PD.
- innvilgelse av betalingslettelser pga. en svekket betalingsevne hos låntaker («forbearance»).
- oppføring på Watch-List.

En endring på tapsgrad på under 1 prosentpoeng betraktes som uvesentlig. Nedgradering fra risikoklasse A til B i debitor dimensjonen, der tapsgraden er under 1 %, betraktes som en uvesentlig endring i risiko og er dermed ikke isolert sett grunn til migrering fra trinn 1.

Objektivt bevis for verdifall (trinn 3)

Et engasjement skal plasseres i trinn 3 når kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning og det foreligger objektive bevis for at et utlån (eller en gruppe av utlån) har verdifall. Det foretas normalt en individuell nedskrivning av engasjementene i trinn 3. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Ved beregning av individuelle nedskrivninger skal hele kundens engasjement legges til grunn ved vurderingen inkludert påløpte renter. Renteinntekter for utlån i trinn 3 beregnes ved hjelp av effektiv rente på amortisert kost, det vil si etter at forventet kreditttap er fratrukket.

Et utlån har verdifall, dersom det foreligger objektive bevis på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av utlån, og tapshendelsen reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrømmer. Reduksjonen i kontantstrømmene forårsaket av tapshendelsen må kunne estimeres pålitelig.

Det foreligger objektive bevis på verdifall («kredittforringelse») i henhold til IFRS 9 når de kontraktuelle kontantstrømmene er mer enn 90 dager etter forfall og/eller det foreligger én eller flere tapshendelser som har innvirkning på de estimerte fremtidige kontantstrømmene til et lån eller gruppe av lån.

Følgende hendelser kan gi grunnlag for å klassifisere et lån som kredittforringet hvis tapshendelsen medfører at banken på måletidspunktet estimerer en reduksjon i utlånets fremtidige kontantstrømmer, medtatt realisering av eventuelle sikkerheter. Disse kriteriene vil ikke nødvendigvis føre til kredittforringelse og plassering i trinn 3 så lenge de ikke medfører verdifall.

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor som svikt i likviditet, soliditet og inntjeningsevne.
- Vesentlige kontraktsbrudd som brudd på lånebetingelser.
- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitors bo blir tatt under konkursbehandling.
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor («forbearance»).

Det er heller ikke alltid mulig å identifisere én enkelt hendelse som årsak til verdifall, men heller den kombinerte effekten av flere hendelser. Har et objektivt bevis for verdifall oppstått og det kan estimeres en viss sannsynlighet/utfallsrom for et verdifall, skal nedskrivning finne sted.

Hele kundens kredittengasjement er å anse som kredittforringet dersom objektive bevis for verdifall har oppstått og dette reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrømmer.

Definisjonen av kredittforringet er normalt sammenstilt med definisjon av mislighold.

Mislighold

Et engasjement betraktes som misligholdt etter kapitalkravsforordningen (EU) 575/2013 (CRR) og Finanstilsynets rundskriv 4/2020, dersom minst ett av kriteriene under er oppfylt:

- Det foreligger mislighold etter sammenhengende overtrekk/restanse i mer enn 90 dager med vesentlig beløp.
- Låntaker er vurdert som «unlikely to pay» (se under).
- Låntaker har et annet engasjement i mislighold (smitte). Dette såfremt det ikke er forhold som tilsier at misligholdet ikke vil påvirke de andre engasjementenes evne til å kunne oppfylle sine forpliktelser. Dersom det misligholdte engasjementet utgjør en vesentlig del av kundens totale engasjement, vil samtlige av kundens engasjement bli definert som misligholdte.
- Engasjementet har tidligere vært i mislighold, og det er mindre enn 90 dager etter at kunden har innfridd sine forpliktelser (karantene). Ved delvis ettergivelse eller endrede vilkår er karanteneperioden på minst ett år.

Vesentlighetsgrensen for misligholdet er satt til det høyeste av 1% av lånebeløpet og hhv. kr. 2.000 for bedriftskunder og 1.000 for privatkunder.

En låntaker vurderes som «unlikely to pay» når et av følgende hendelser inntreffer:

- Låntaker er begjært konkurs eller inngår konkursbeskyttelse.
- Låntaker går gjennom tvangsoppløsning.
- Det er foretatt en individuell nedskrivning.
- Lånet er ikke betjent etter innvilgelse av betalingslettelser.

- Låntaker inngår i gjeldsordning.
- Låntaker er begjært tvangssolgt.

Følgende kriterier kan være grunnlag for «unlikely to pay» basert på en skjønnsmessig vurdering:

- Brudd på covenants.
- Restrukturering.
- Realisasjon av sikkerheter.
- Svekket inntjening.
- Endring av daglig leder.
- Fratredelse av revisor eller styret.
- Låntaker er meldt oppløst eller likvidert.
- Vesentlig negativ migrasjon av risikoklasse.
- Låntaker har betalingsanmerkninger.

Klassifisering av mislighold vil blant annet ha betydning for risikovekting av engasjementet.

Makroøkonomiske scenarioer

Ved beregning av forventet tap i trinn 1 og trinn 2 har banken hensyntatt fremadskuende informasjon (makroøkonomiske scenarioer). Bankens syn på den makroøkonomiske utviklingen vurderes gjennom en sannsynlighetsvektet makrofaktor for de ulike produktområdene, og må sees i sammenheng med tapssannsynligheten fra risikoklassifiseringsmodellen. Faktoren vil da være et uttrykk for om banken, basert på den makroøkonomiske situasjonen i produktområdet, forventer høyere eller lavere tap enn risikopåslaget skulle tilsi. For eksempel, vil en faktor på 0,5 bety at forventet tap halveres. En faktor på 1,0 betyr at makroscenarioene har ingen effekt på forventet tap. En faktor på 2,0 betyr at forventet tap doubles.

Den sannsynlighetsvektede makrofaktoren består av tre elementer:

- Scenarioer
- Faktor
- Sannsynlighet

Banken har lagt til grunn en modell med minst tre scenarioer for hvert produktområde. Variabler som inngår i modellen vil være avhengig av produktområdet, det vil si boligpriser, norsk

fastlands-BNP, global BNP og lignende. I tillegg hensyntas faktorer som rentenivå, inflasjon, lønnsomhet, vekstutsikter og priser på næringseiendom der de er relevante.

Scenario 1 vil alltid være et grunnscenario basert på et normalt marked hvor bankens tap blir beregnet ut fra sannsynlighet for mislighold og tap gitt mislighold (PDxLGD) og risikovekt for produktområdet. Denne faktoren vil derfor være 1. Scenario 2 er et scenario med ingen tap, der den risikovektede faktoren settes til null. De øvrige scenarioene (3 – 6) representerer scenarioer med forskjellige grad av negativ utvikling som fører til at tapsgraden for det enkelte engasjement øker. Utforming av scenarioene er forskjellig for de forskjellige produktområdene.

På grunn av bankens korte historie og rolle som prosjektbank, har banken hatt få tilfeller med tap. For enkelte forretningsområder har det vært tilnærmet ingen tap. Det er derfor nødvendigvis gjort skjønnsmessige estimater i oppbygging av makroscenarioene. Oppdeling i antall scenarioer og estimering av utfall av disse scenarioene er i stor grad gjort skjønnsmessig. For enkeltområder er scenarioene og utfallene basert på stresstester. Sannsynlighetene for hvert scenario er vurdert ut fra en samlet markedsvurdering fra kredittområdet, basert på offentliggjorte analyser, dialog med markedsaktører og en skjønnsmessig vurdering av markedssyklusen.

Utgangspunktet for vurderingene vil være utlån, garantier og ubenyttet kreditt for engasjementer i trinn 1 og 2. I trinn 3 er enkeltengasjementene identifiserte, og tapene kvantifiserte og nær i tid. For disse engasjementene beregner banken et forventet tap basert på en sannsynlighetsvekt av ulike scenarier for forventet fremtidig kontantstrøm.

Tabellen under viser effekten av macroscenarier på beregnet forventet kredittap:

	Taps- avsetninger i trinn 1 og trinn 2	Base scenario	Effekt av scenarier
Tapsavset- ninger under IFRS 9	111 972	46 162	65 810

Ansvar og saksbehandling

Parameterne for å beregne tap blir oppdatert kvartalsvis. Den oppdaterte nedskrivingsmodellen blir behandlet i bankens kredittkomité og godkjent av bankens styre. Validering av modellen blir utført årlig etter bankens retningslinjer for å sikre at anvendbarheten av de parametere som legges til grunn.

Beregning av forventet tap

Forventet tap beregnes på følgende måte:

Forventet kredittap (ECL) = eksponering x tapsgrad (etter risikoklassifisering) x vekt (per produktområde) x makrofaktor (sannsynlighetsvektet per produktområde).

Eksponering er lik summen av eksponering på balansen og eksponering utenom balansen (ubenyttede rammer eller garantier) ganget med en faktor som estimerer forventet trekk.

Forventet tap ganges med en faktor for å beregne 12 måneders forventet tap for engasjementer i trinn 1.

Validering

Validering av IFRS 9 modellen sikrer at modellen gir riktige estimer av fremtidig tap og en rimelig avsetning i forhold til bransjen og i forhold til markedet. Det vil også sikre god datakvalitet og at modellen fungerer riktig. Validering av modellen skjer årlig.

Valideringen består av blant annet følgende momenter:

- Nedskrivninger i prosent av brutto utlån benchmarkes mot andre banker.
- Forventet tap backtestes og sammenlignes med faktisk tap.
- Sammensetningen av de makroøkonomiske scenarioene vurderes for rimelighet og relevans.
- Datakvaliteten sikres.
- Modellkvaliteten testes.

Nedskrivninger og tap i 2023

Samlet for 2023 ble kostnader knyttet til nedskrivninger og tap kr 121,7 mill. Modellbaserte nedskrivninger i trinn 1 og 2 økte med kr 31,9 mill. Individuelle nedskrivninger i trinn 3 økte med kr 34,4 mill., primært knyttet til enkelte engasjementer inneneiendomsfinansiering og bedriftsfinansiering. I tillegg kom konstatert tap på til sammen kr 55,4 mill., derav kr 3,0 mill. knyttet til renter på et enkeltengasjement.

Tabellen under viser endringen i tapsavsetninger for utlån til kunder utenom balanseposter (ubenyttede kredittammer og finansielle garantier). Avstemmingsposter i avstemmingen utgjør:

- Overføring mellom trinn 1 og trinn 2 eller trinn 3 på grunn av vesentlig økning (eller reduksjon) i kredittrisiko, eller at engasjementet blir kredittforringet i perioden. Overføring er antatt å skje før påfølgende måling av forventet kredittap.

- Endring i måling som følge av overføringer mellom trinn 1 (12-måneders PDXLGD) og trinn 2 (livstid PDXLGD) eller trinn 3 (individuelt vurdert forventet livstid kredittap).
- Beregning av forventet kredittap knyttet til nye finansielle instrumenter utstedt i perioden.
- Reduksjon i forventet kredittap knyttet til fraregning/nedbetalinger av finansielle instrumenter i perioden.
- Endringer i forventet kredittap relatert til endringer i modell, metodikk eller forutsetninger.
- Konstaterte tap på finansielle instrumenter som det tidligere er foretatt nedskrivninger på.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Nedskrivninger pr. 1.1.2023	71 262	8 773	57 359	137 394
Overføringer :				
Overført til trinn 1	3 309	-3 309	0	0
Overført til trinn 2	-1 782	1 782	0	0
Overført til trinn 3	-1 196	-446	1 642	0
Netto endring ¹⁾	-10 614	10 695	79 729	79 811
Nye utlån utstedt eller kjøpt	32 601	3 473	5 042	41 116
Utlån som er fraregnet i perioden	-18 893	-913	-52 111	-71 917
Endringer i modell/risikoparametere	15 222	2 008		17 230
Nedskrivninger og tap pr. 31.12.23	89 910	22 063	91 662	203 634
Herav nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	8 555	286	3	8 844
Konstaterte tap			55 432	55 432
Nedskrivninger og tap på utlån og garantier i år	18 648	13 289	89 734	121 671

1) Netto endringer skjer som følge av innbetalinger og opptrekk av lån, samt økte eller reduserte nedskrivninger ved endring av risikoklassifisering.

Tabellene under viser endringen i brutto utlån til kunder og ubenyttede kredittrammer og finansielle garantier.

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Brutto verdier pr. 1.1.2023	16 231 887	586 596	626 919	17 445 402
Overføringer :				
Overføringer til Trinn 1	391 523	-321 054	-70 469	-0
Overføringer til Trinn 2	-395 495	410 693	-15 199	0
Overføringer til Trinn 3	-349 708	-13 264	362 973	-
Nye utlån utstedt	6 097 771	250 531	129 444	6 477 747
Utlån som er fraregnet i perioden	-4 779 198	-88 081	-279 592	-5 146 870
Brutto verdier pr. 31.12.2023	17 196 781	825 422	754 075	18 776 278

Ubenyttede kreditter og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Brutto verdier pr. 1.1.2023	1 513 040	-28 175	87 560	1 572 425
Overføringer :				
Overføringer til Trinn 1	4 914	-4 914	-	-
Overføringer til Trinn 2	-48 721	48 721	-	-
Overføringer til Trinn 3	-38 041	-141	38 182	-
Nye utlån utstedt	2 637 361	18 055	-	2 655 416
Utlån som er fraregnet i perioden	-819 271	-5 077	-75 645	-899 994
Brutto verdier pr. 31.12.2023	3 249 282	28 470	50 096	3 327 847

Trinn 3 besto av 21 konsoliderte engasjementer per 31.12.2023. Ni av disse engasjementene var klassifisert som misligholdte over 90 dager, resten ligger under andre kredittforringede engasjementer. Samtlige engasjementer i trinn 3 ble foretatt nedskrivninger på, se note 13.

Tabellen under viser nedskrivninger per trinn fordelt på de ulike kundegruppene.

(NOK 1 000)	Utlån til amortisert kost				Totalt
	Brutto verdi	Nedskrivninger			
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Bedriftsfinansiering	4 921 657	-19 917	-9 618	-5 700	4 886 421
Eiendomsfinansiering	12 282 480	-54 596	-12 159	-85 962	12 129 763
Shipping- og offshorefinansiering	1 377 352	-6 839	0	0	1 370 514
Påløpte renter og amortiseringer	131 480				131 480
Utlån til kunder	18 712 968	-81 351	-21 777	-91 662	18 518 179

Nedskrivninger og tap 2022:

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Nedskrivninger pr. 1.1.2022	47 189	12 213	39 660	99 062
Overføringer :				
Overført til trinn 1	2 332	-2 332	0	0
Overført til trinn 2	-1 664	1 664	0	0
Overført til trinn 3	-1 758	-127	1 886	-0
Netto endring 2)	-11 416	-1 405	21 795	8 974
Nye utlån utstedt eller kjøpt	33 429	2 858	4 300	40 587
Utlån som er fraregnet i perioden	-16 862	-7 475	-10 282	-34 619
Endringer i modell/risikoparametere	20 014	3 377		23 391
Nedskrivninger og tap pr. 31.12.22	71 262	8 773	57 359	137 394
Herav nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	5 962	204	0	6 166
Konstaterte tap			6 660	6 660
Nedskrivninger og tap på utlån og garantier i år	24 073	-3 440	24 359	44 993

Utlån til kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Brutto verdier pr. 1.1.2022	14 733 866	855 958	294 533	15 884 357
Overføringer :				
Overføringer til Trinn 1	235 006	-235 006	-	-
Overføringer til Trinn 2	-211 069	260 673	-49 604	-
Overføringer til Trinn 3	-293 881	-25 162	319 043	-
Nye utlån utstedt	7 207 038	214 796	162 245	7 584 079
Utlån som er fraregnet i perioden	-5 439 073	-484 662	-99 298	-6 023 034
Brutto verdier pr. 31.12.2022	16 231 887	586 596	626 919	17 445 402

Ubenyttede kreditter og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Brutto verdier pr. 1.1.2022	3 224 278	55 202	8 418	3 287 898
Overføringer :				
Overføringer til Trinn 1	9 871	-9 871	-	-
Overføringer til Trinn 2	-30 662	37 814	-7 153	-
Overføringer til Trinn 3	-145 039	-13 176	158 215	0
Nye utlån utstedt	337 514	-23 901	-	313 613
Utlån som er fraregnet i perioden	-1 027 303	-32 554	-111 491	-1 171 349
Brutto verdier pr. 31.12.2022	2 368 659	13 514	47 989	2 430 161

(NOK 1 000)	Utlån til amortisert kost				Totalt
	Brutto verdi	Nedskrivninger			
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Selskapsfinansiering	4 682 771	-21 084	-6 221	-6 418	4 649 048
Eiendomsfinansiering	11 164 894	-36 418	-2 348	-50 941	11 075 187
Shipping- og Offshorefinansiering	1 597 737	-7 798	0	0	1 589 939
Påløpte renter og amortiseringer	31 344				31 344
Utlån til kunder	17 476 746	-65 300	-8 570	-57 359	17 345 517

NOTE 13: KREDITTFORRINGEDE ENGASJEMENTER

Kredittforringede engasjement (NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager	292 148	20 693
Nedskrivninger misligholdte engasjementer over 90 dager	-23 467	-20 693
Netto misligholdte engasjementer over 90 dager	268 681	0
Brutto andre kredittforringede engasjementer	370 265	406 390
Nedskrivninger andre kredittforringede engasjementer	-68 162	-36 666
Netto andre kredittforringede engasjementer	302 103	369 724
Brutto kredittforringede engasjementer	662 414	427 083
Nedskrivninger kredittforringede engasjementer	-91 629	-57 359
Netto kredittforringede engasjementer	570 785	369 723
Brutto utlån	18 712 968	17 476 746
Brutto kredittforringede engasjement i % av brutto utlån	3,54%	2,44%

Definisjonen av kredittforringet er normalt sammenstilt med definisjon av mislighold.

Kredittforringende engasjementer har hovedsakelig sikkerhet i eiendom.

Banken hadde per 31.12.2023 et volum på kr 651,1 mill. med aktive betalingslettelser.

NOTE 14: KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Per 31.12.2023 (NOK 1 000)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	435 566	435 566
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	1 215 102	1 215 102
Utlån til kunder	0	18 518 179	18 518 179
Sertifikater og obligasjoner	5 393 837	0	5 393 837
Finansielle derivater	134 467	0	134 467
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	28 244	0	28 244
Andre eiendeler	0	463	463
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter	0	3 135	3 135
Eiendeler	5 556 548	20 172 446	25 728 994
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	77 370	77 370
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 223 912	7 721 941	11 945 854
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	470 244	7 285 603	7 755 847
Finansielle derivater	29 372	0	29 372
Annen gjeld	0	102 895	102 895
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	0	58 314	58 314
Ansvarlig lånekapital	0	699 306	699 306
Gjeld	4 723 527	15 945 428	20 668 956

NOTE 14: KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER, FORTSATT...

Per 31.12.2022 (NOK 1 000)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	72 689	72 689
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	674 592	674 592
Utlån til kunder	0	17 345 517	17 345 517
Sertifikater og obligasjoner	3 979 747	0	3 979 747
Finansielle derivater	80 431	0	80 431
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	27 743	0	27 743
Andre eiendeler	0	2 629	2 629
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter	0	557	557
Eiendeler	4 087 921	18 095 984	22 183 904
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	10 494	10 494
Innskudd fra og gjeld til kunder	2 749 714	7 371 040	10 120 754
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	462 980	6 719 596	7 182 576
Finansielle derivater	37 953	0	37 953
Annen gjeld	0	100 093	100 093
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	0	35 784	35 784
Ansvarlig lånekapital	0	420 796	420 796
Gjeld	3 250 647	14 657 802	17 908 450

NOTE 15: FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

KLASSIFISERING AV VERDIVURDERING ETTER PÅLITELIGHET I BENYTTET INFORMASJON
Per 31.12.2023

(NOK 1 000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Sertifikater og obligasjoner	0	5 393 837	0	5 393 837
Aksjer og andeler i fond	0	0	28 244	28 244
Finansielle derivater	0	134 467	0	134 467
Eiendeler	0	5 528 304	28 244	5 556 548
Innskudd fra kunder	0	0	4 223 912	4 223 912
Obligasjonslån med fastrente	0	470 244	0	470 244
Finansielle derivater	0	29 372	0	29 372
Gjeld	0	499 615	4 223 912	4 723 527

KLASSIFISERING AV VERDIVURDERING ETTER PÅLITELIGHET I BENYTTET INFORMASJON
Per 31.12.2022

(NOK 1 000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Sertifikater og obligasjoner	0	3 979 747	0	3 979 747
Aksjer og andeler i fond	0	0	27 743	27 743
Finansielle derivater	0	80 431	0	80 431
Eiendeler	0	4 060 178	27 743	4 087 921
Innskudd fra kunder	0	0	2 749 714	2 749 714
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	462 980	0	462 980
Finansielle derivater	0	37 953	0	37 953
Gjeld	0	500 933	2 749 714	3 250 647

NOTE 15: FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI, FORTSATT...

Det har ikke vært bevegelser mellom nivå 1 og 2 i periodene.

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi er vurdert i et virkelig verdi-hierarki som reflekterer påliteligheten av benyttet informasjon etter følgende nivåer:

Nivå 1: Markedspris (ujustert) som er notert i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Markedspris som ikke er notert, men som er observerbar for eiendeler eller forpliktelser enten direkte (for eksempel som priser).

Nivå 3: Informasjon som ikke er basert på observerbare markedssdata.

Metode for beregning av virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi:

Sertifikater, obligasjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Banken innhenter markedspriser og kredittspreader fra Nordic Bond Pricing, informasjonssystemet Bloomberg og uavhengige meglere i større finansinstitusjoner for å beregne virkelig verdi.

Aksjer

Aksjer måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Det legges til grunn nylige transaksjonskurser som suppleres med en skjønnsmessig vurdering av utvikling frem til balansetidspunktet

Innskudd fra kunder og finansinstitusjoner

Banken beregner kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med markedsrente med påslag av bankens anslåtte kredittspreader i innskuddsmarkedet på balansetidspunktet.

Finansielle derivater

Virkelig verdi av finansielle derivater beregnes utfra neddiskonterte kontantstrømmer basert på valutakurser og aktuelle rentekurver på balansetidspunktet.

Se også beskrivelse i Note 2: Regnskapsprinsipper.

NOTE 15: FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI, FORTSATT...

ENDRINGER I FINANSIELLE INSTRUMENTER NIVÅ 3
Per 31.12.2023

(NOK 1 000)	Utlån og fordringer på kunder	Aksjer og andeler i fond	Sum eiendeler	Innskudd fra og gjeld til kunder	Sum gjeld
Balanse pr. 01.01.2023	0	27 743	27 743	2 749 714	2 749 714
Gevinst/(tap) ført i resultat under linjen for netto gevinst/tap på fin. Instrumenter til virkelig verdi	0	502	502	-2 566	-2 566
Inn- og utbetalinger til motparter	0	0	0	1 476 764	1 476 764
Balanse pr. 31.12.2023	0	28 244	28 244	4 223 912	4 223 912
Sum gevinst/tap for perioden for finansielle instrumenter som er i behold på balansedagen er ført på netto gevinst/tap på fin. Instrumenter til virkelig verdi	0	502	502	-2 566	-2 566

ENDRINGER I FINANSIELLE INSTRUMENTER NIVÅ 3
Per 31.12.2022

(NOK 1 000)	Utlån og fordringer på kunder	Aksjer og andeler i fond	Sum eiendeler	Innskudd fra og gjeld til kunder	Sum gjeld
Balanse pr. 01.01.2022	0	27 122	27 122	1 946 984	1 946 984
Gevinst/(tap) ført i resultat under linjen for netto gevinst/tap på fin. Instrumenter til virkelig verdi	0	621	621	5 797	5 797
Inn- og utbetalinger til motparter	0	0	0	796 933	796 933
Balanse pr. 31.12.2022	0	27 743	27 743	2 749 714	2 749 714
Sum gevinst/tap for perioden for finansielle instrumenter som er i behold på balansedagen er ført på netto gevinst/tap på fin. Instrumenter til virkelig verdi	0	621	621	5 797	5 797

SENSITIVITETSANALYSE, NIVÅ 3

	Balanseført verdi pr. 31.12.2023	Effekt av forutsetninger
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 223 912	2 432
	Balanseført verdi pr. 31.12.2022	Effekt av forutsetninger
Innskudd fra og gjeld til kunder	2 749 714	1 439

For å vise sensitiviteten på innskudd fra og gjeld til kunder er det lagt til grunn en endring i 10 basispunkter på kredittspredene/diskonteringsrenten.

NOTE 16: VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

(NOK 1 000)	31.12.2023		31.12.2022	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 285 603	7 678 722	6 719 596	7 063 501
Ansvarlig lånekapital	699 306	697 341	420 796	409 712
Gjeld	7 984 909	8 376 063	7 140 392	7 473 213

Metode for beregning av virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost

Verdsettingen er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet. Verdien er beregnet med utgangspunkt i priser notert i aktive markeder der slik informasjon er tilgjengelig, interne modeller som beregner en teoretisk verdi når det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. Verdsettingen er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet.

Slike verdivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik skyldes blant annet forskjellig oppfatning av markedsutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Banken innhenter markedspriser og kredittspreader fra Nordic Bond Pricing, informasjonssystemet Bloomberg og uavhengige meglere i større finansinstitusjoner for å beregne virkelig verdi.

Ansvarlig lånekapital

Virkelig verdi av ansvarlig lånekapital er satt til markedsverdier fra Nordic Bond Pricing, antatt omsetningsverdi basert på tidligere omsetning og anslag fra uavhengige meglere i større finansinstitusjoner.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

For balansepostene kontanter og fordringer på sentralbanker, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån til kunder, innskudd fra kredittinstitusjoner, innskudd fra kunder er balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

NOTE 17: SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Obligasjoner (kostpris), børsnoterte	5 353 833	3 957 387
Periodiserte renter og amortisering	15 708	-1 148
Justering til virkelig verdi	24 296	23 509
Obligasjoner, til virkelig verdi	5 393 837	3 979 747
Gjennomsnittlig kredittdurasjon	2,06	2,33
Gjennomsnittlig effektiv rente	2,92%	2,48%
Sum sertifikater og obligasjoner	5 393 837	3 979 747

NOTE 18: EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAP

Pr. 31.12.2023 har banken eierinteresser i følgende tilknyttede selskap:

(NOK 1 000)	Land	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Andel resultat	Eierandel	Bokført verdi
NyeBoliger AS	Norge	192 937	182 624	27 403	(917)	33,3 %	21 975
Sum tilknyttede selskap		192 937	182 624	27 403	(917)		21 975

Balanseført verdi tilknyttet selskap:

(NOK 1 000)	31.12.2023
Balanseført verdi 1.1	22 891
Utbetalt utbytte	0
Andel av resultat	-917
Balanseført verdi 31.12	21 975

Avstemming mot regnskapet i NyeBoliger AS:

(NOK 1 000)	31.12.2023
Netto eiendeler	10 313
Eierinteresse (33,33%)	3 403
Goodwill	18 571
Balanseført verdi 31.12.	21 975

NOTE 19: ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Anskaffelseskost 01.01	73 768	65 833
Tilgang i året	17 597	7 936
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	91 366	73 768
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-40 836	-33 091
Årets utrangeringer	0	0
Årets avskrivninger	-7 876	-7 745
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-48 711	-40 836
Bokført verdi 31.12	42 655	32 933
Økonomisk levetid	1-5 år	1-5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Andre immaterielle eiendeler består av programvarelisenser og tilknytningsavgift betalt til FNO for tilgang til bankenes infrastruktur for betalingsformidling. Tilknytningsavgift for tilgang til bankenes infrastruktur på kr 15,5 mill. avskrives ikke.

NOTE 20: VARIGE DRIFTSMIDLER

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Anskaffelseskost 01.01	80 509	74 426
Bruksrett	7 389	2 567
Tilgang i året	-1 432	3 515
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	86 465	80 509
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-24 537	-16 365
Årets utrangeringer	0	0
Årets avskrivninger	-8 895	-8 172
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-33 432	-24 537
Bokført verdi 31.12.	53 033	55 972
Økonomisk levetid	3 år	3 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Bankens varige driftsmidler består av inventar, bruksrett leide lokaler og kontormaskiner. Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger over sine driftsmidler.

NOTE 21: INNSKUDD FRA KUNDER

Kundeinnskudd fordelt på kundegrupper
(NOK 1 000)

	31.12.2023	31.12.2022
Personkunder	4 830 178	2 891 166
Industri	132 165	252 523
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	113 378	229 825
Bygge- og anleggsvirksomhet	785 494	686 265
Varehandel, reparasjon av motorvogner	165 260	169 386
Transport og lagring	252 125	385 286
Overnattings- og serveringsvirksomhet	69 412	44 919
Informasjon og kommunikasjon	238 201	127 781
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	1 695 036	1 724 464
Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	243 728	123 716
Internasjonale organisasjoner og organer	600	678
Lønnet arbeid i private husholdninger	5 669	4 782
Omsetning og drift av fast eiendom	1 891 620	1 894 569
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	694 745	645 875
Forretningsmessig tjenesteyting	207 221	481 226
Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	106 423	101 662
Undervisning	11 914	6 704
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	16 024	5
Helse- og sosialtjenester	65 927	128 419
Annen tjenesteyting	341 608	203 635
Utland / Udefinert sektor	751	0
Sum kunder, hovedstol	11 867 483	10 102 888
Periodiserte renter	80 596	24 727
Justering til virkelig verdi	-2 225	-6 861
Innskudd fra kunder	11 945 853	10 120 754

Inndelingen er basert på Statstisk sentralbyrås sektor- og næringsgruppering utfra kundenes hovedvirksomhet.

NOTE 21: INNSKUDD FRA KUNDER, FORTSATT...

Kundeinnskudd fordelt på geografi (NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Østlandet	3 296 845	2 661 711
Oslo	6 340 643	5 991 799
Sørlandet	258 331	205 250
Vestlandet	1 160 960	833 239
Nord-Norge og Midt-Norge	646 321	282 119
Utlandet	164 382	128 770
Sum kunder, hovedstol	11 867 483	10 102 888
Periodiserte renter	80 596	24 727
Justering til virkelig verdi	-2 225	-6 861
Innskudd fra kunder	11 945 853	10 120 754

NOTE 22: GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	7 950 000	7 650 000
- Egne ikke-amortiserte obligasjoner, nominell verdi	-215 000	-470 000
Påløpte renter	62 238	44 026
Justering til virkelig verdi	-41 391	-41 450
Sum obligasjonsgjeld	7 755 847	7 182 576
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 755 847	7 182 576

Banken utsteder verdipapirgjeld for å finansiere sin virksomhet.

Utstedt lån 31.12.2022

(NOK 1 000)

ISIN	Kortnavn	Valuta	Nominell verdi	Løpetid	Rente
N00010989163	Pareto Bank ASA 21/24 FRN	NOK	900 000 000	29.04.21 - 29.04.24	NIBOR 3M + 0,52 %
N00010861909	Pareto Bank ASA 19/24 FRN	NOK	750 000 000	04.09.19 - 04.09.24	NIBOR 3M + 0,89 %
N00012424144	Pareto Bank ASA 22/25 FRN	NOK	750 000 000	27.01.22 - 27.01.25	NIBOR 3M + 0,55 %
N00010892987	Pareto Bank ASA 20/25 FRN	NOK	750 000 000	10.09.20 - 10.09.25	NIBOR 3M + 0,93 %
N00010989155	Pareto Bank ASA 21/26 FRN	NOK	900 000 000	29.04.21 - 29.04.26	NIBOR 3M + 0,70 %
N00012424169	Pareto Bank ASA 22/26 2,70%	NOK	500 000 000	27.01.22 - 12.08.26	Fastrente 2,70 %
N00012424151	Pareto Bank ASA 22/27 FRN	NOK	1 000 000 000	27.01.22 - 03.02.27	NIBOR 3M + 0,80 %
N00012738626	Pareto Bank ASA 22/27 FRN	NOK	1 000 000 000	28.10.22 - 28.10.27	NIBOR 3M + 2,30 %
N00012864489	Pareto Bank ASA 23/28 FRN	NOK	900 000 000	16.03.23 - 16.05.28	NIBOR 3M + 1,85 %
N00012986621	Pareto Bank ASA 23/28 FRN	NOK	500 000 000	16.08.23 - 16.08.28	NIBOR 3M + 2,15 %

Avstemming av inngående og utgående balanse av finansielle forpliktelser som følge av finansieringsaktiviteter, inkludert både endringer som følge av kontantstrømmer og ikke-kontante endringer.

NOTE 22: GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER, FORTSATT...

(NOK 1 000)	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Ansvarlig lånekapital
Balanse 1.1.2023	7 182 576	420 796
Innbetaling ved utstedelse/salg av egne	562 178	275 000
Utbetaling ved forfall -/tilbakebetaling	7 118	-
Utbetaling av renter	372 727	39 977
Endring i kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	182 333	235 023
Rentekostnader	390 939	43 486
Ikke-kontante endringer	390 939	43 486
Balanse 31.12.23	7 755 847	699 306

NOTE 23: ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlig obligasjonslån
(NOK 1 000)

	31.12.2023	31.12.2022
Ansvarlig obligasjonslån nominell verdi	695 000	420 000
Påløpte renter	5 223	1 464
Amortiseringer	-917	-668
Sum ansvarlig obligasjonslån	699 306	420 796

Banken har utestående fire ansvarlige obligasjonslån pålydende totalt kr 695 mill. Lånet utstedt 27.06.19 er pålydende kr 150 mill. og løper med rente på 3 mnd. NIBOR + 250 bp. Lånet utstedt 06.07.21 er pålydende kr 120 mill. og løper med rente på 3 mnd. NIBOR + 165 bp. Lånet utstedt 22.03.22 er pålydende kr 150 mill. og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 275 bp., mens lånet utstedt 16.05.23 er pålydende kr 275 mill. og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 500 bp. Lånene løper i 10 år med innløsningsrett etter 5 år fra utstedelsesdato.

Banken har som utsteder rett til å innløse lånene dersom offentlige reguleringer medfører endringer som påvirker i hvilken grad denne type kapital kan regnes som kjernekapital eller tilleggskapital.

Ansvarlig obligasjonslån	Hovedstol (MNOK)	Utstedt	Calldato	Rente
Pareto Bank ASA 19/29 FRN C SUB	150	27/06/2019	27/06/2024	3 mnd. NIBOR + 2,50 %
Pareto Bank ASA 21/31 FRN C SUB	120	06/07/2021	22/07/2026	3 mnd. NIBOR + 1,65 %
Pareto Bank ASA 22/32 FRN C SUB	150	22/03/2022	22/06/2027	3 mnd. NIBOR + 2,75 %
Pareto Bank ASA 23/33 FRN C SUB	275	16/05/2023	16/05/2028	3 mnd. NIBOR + 5,00 %

Fondsobligasjonslån

Pareto Bank har utestående tre evigvarende fondsobligasjonslån pålydende totalt kr 450 mill. Lånet utstedt 27.06.19 er pålydende kr 50 mill. og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 425 bp. Lånet utstedt 22.03.22 er pålydende kr 100 mill. og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 450 bp, mens lånet utstedt 13.03.23 er pålydende kr 300 mill. og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 500 bp. Lånene er evigvarende med innløsningsrett for utsteder etter 5 år fra utstedelsesdato og uten insentiv til tilbakebetaling.

Banken har som utsteder rett til å innløse lånene dersom offentlige reguleringer medfører endringer som påvirker i hvilken grad denne type kapital kan regnes som kjernekapital eller tilleggskapital.

Fondsobligasjonslån	Hovedstol (MNOK)	Utstedt	Calldato	Rente
Pareto Bank ASA 19/PERP FRN C HYBRID	50	27/06/2019	27/06/2024	3 mnd. NIBOR + 4,25 %
Pareto Bank ASA 22/PERP FRN C HYBRID	100	22/03/2022	22/06/2027	3 mnd. NIBOR + 4,50 %
Pareto Bank ASA 23/PERP FRN C HYBRID	300	13/03/2023	13/06/2028	3 mnd. NIBOR + 5,00 %

Evigvarende fondsobligasjonslån er i balansen klassifisert som egenkapital. Det vises forøvrig til note 2.

NOTE 24: ANNEN GJELD OG PÅLØPTE KOSTNADER

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Uoppgjorte kjøp verdipapirer	4 396	3 156
Betalingsformidling	1 131	1 585
Leverandørgjeld	8 967	3 733
Skattetrekk	4 107	3 681
Husleieforpliktelse	48 746	48 746
Annen gjeld	35 549	39 191
Annen gjeld	102 895	100 093
Feriepenger, arbeidsgiveravgift og lønn	14 667	12 582
Avsetning for tap på garantier og ubenyttede kreditter	8 844	6 166
Utsatt skatt	30 244	17 035
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	4 559	0
Påløpte kostnader	58 314	35 784

NOTE 25: FINANSIELLE DERIVATER

Pareto Bank benytter derivater for å redusere egen rente- og valutarisiko som oppstår som følge av bankens ordinære virksomhet. Spesifikt benytter banken rentebytteavtaler (IRS) for å styre renterisiko knyttet til langsiktige innlån og utlån.

Rentebytteavtale: Avtale der to parter bytter kontantstrøm for et avtalt beløp over en avtalt periode. Banken bytter vanligvis fra fast til flytende rente eller fra flytende til fast rente. Avtalene er normalt skreddersydde og handles utenfor børs (OTC).

Valutaterminer: Avtale om å kjøpe eller selge valuta på et bestemt tidspunkt i fremtiden til en på forhånd avtalt pris. Avtalene er skreddersydde kontrakter og handles utenfor børs (OTC).

Oversikten under viser de finansielle derivaters nominelle verdier fordelt på type derivat i tillegg til positive og negative markedsverdier. Positive markedsverdier blir bokført som eiendel i balansen, mens negative markedsverdier blir bokført som gjeld. For nærmere beskrivelse av verdsettelse av finansielle derivater, se note 3 og note 15.

Per 31.12.2023 (NOK 1 000)	Nominelle verdier	Positive markedsverdier	Negative markedsverdier
Renterelaterte kontrakter			
Renteswapper	4 300 000	49 512	19 683
FRA-kontrakter	0	0	0
Sum renterelaterte kontrakter	4 300 000	49 512	19 683
Valutarelaterte kontrakter			
Terminkontrakter	3 141 157	84 955	9 689
Sum valutarelaterte kontrakter	3 141 157	84 955	9 689
Finansielle derivater	7 441 157	134 467	29 372
Per 31.12.2022 (NOK 1 000)	Nominelle verdier	Positive markedsverdier	Negative markedsverdier
Renterelaterte kontrakter			
Renteswapper	2 445 000	23 967	20 094
FRA-kontrakter	0	0	0
Sum renterelaterte kontrakter	2 445 000	23 967	20 094
Valutarelaterte kontrakter			
Terminkontrakter	3 207 447	56 464	17 859
Sum valutarelaterte kontrakter	3 207 447	56 464	17 859
Finansielle derivater	5 652 447	80 431	37 953

NOTE 26: NETTO OPPGJØR FINANSIELLE INSTRUMENTER

PER 31.12.2023
EIENDELER

(NOK 1 000)	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle eiendeler i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter (mottatt)	Netto beløp
Derivater	134 467	0	134 467	-29 372	-77 370	182 465
Sum	134 467	0	134 467	-29 372	-77 370	182 465

FORPLIKTELSE

(NOK 1 000)	Brutto balanseførte finansielle forpliktelser	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle forpliktelser i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter (avgitt)	Netto beløp
Derivater	29 372	0	29 372	-29 372	-6 994	0
Sum	29 372	0	29 372	-29 372	-6 994	0

PER 31.12.2022
EIENDELER

(NOK 1 000)	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle eiendeler i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter (mottatt)	Netto beløp
Derivater	80 431	0	80 431	-26 965	0	53 466
Sum	80 431	0	80 431	-26 965	0	53 466

FORPLIKTELSE

(NOK 1 000)	Brutto balanseførte finansielle forpliktelser	Brutto gjeld som er presentert netto	Netto finansielle forpliktelser i balansen	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter (avgitt)	Netto beløp
Derivater	37 953	0	37 953	-26 965	-7 654	3 335
Sum	37 953	0	37 953	-26 965	-7 654	3 335

NOTE 27: FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSE MV.

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Garantier		
Kontraktsgarantier	40 294	56 628
Betalingsgarantier	255 076	132 687
Sum garantiansvar	295 371	189 315
Pantsettelser		
Pantsatte verdipapirer Norges Bank, nominell hovedstol	0	0
Sum pantsettelser	0	0

NOTE 28: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING

Risikoprofil

Bankens risikoappetitt skal være lav til moderat og konsentrert rundt bankens hovedvirksomhetsområde på kredittsiden. Bankens kredittengasjementer skal være vurdert innenfor moderat risiko. Banken har som følge av sin spesialisering på enkelte forretningsområder en viss grad av konsentrasjonsrisiko i sin utlånsportefølje. Banken har et bevist forhold til konsentrasjonsrisiko, og gjeldende kredittpolicy reflekterer dette. Den overordnede målsettingen for konsentrasjonsrisiko er at utlånsporteføljen skal diversifiseres i ulike bransjer, segmenter og strukturer, risikoklasser og beløpsstørrelser.

Bankens finansieringskilder foruten egenkapital, er innskudd og verdipapirlån. Banken har over tid opparbeidet seg en diversifisert innlånsportefølje med tanke på durasjon, beløp og motparter. For plassering av likviditetsbuffer (forvaltning) er risikoappetitten delt mellom LCR-porteføljen og øvrig likviditetsportefølje. Banken skal ha lav risiko i forvaltningen.

Risikoen på de andre forretningsaktivitetene på kort og mellomlang sikt er i hovedsak avledet av utlånsaktiviteter. Innenfor rente-, valuta- og likviditetseksposering vil banken ha absolutte mål for risiko og risikotoleranse. Det betyr at banken ikke skal påta seg risiko som ikke er kvantifiserbar eller håndterbar i en forhåndsdefinert og nedfelt form.

Banken tar lav risiko i virksomhetsstyringen. Operasjonell risiko, compliancerisiko og AML-risiko skal til enhver tid være på et lavt nivå. Bærekraftsrisikoen er definert som lav til moderat.

Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital

Minstekravet til kapitaldekning er 8 % av risikovektede eiendeler. Minst 4,5 % må bestå av ren kjernekapital, og minst 6,0 % må bestå av kjernekapital. Minstekravet omfatter krav til sammensetning av ansvarlig kapital, krav til det risikovektede beregningsgrunnlaget for kredittrisiko samt eksplisitte kapitalkrav for operasjonell risiko, motpartsrisiko og markedsrisiko. Pareto Bank har valgt standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko, opprinnelig engasjementsmetode for beregning av kapitalkravet for motpartsrisiko for derivater og basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som gjør at banken for tiden omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko. Kravene og beskrivelse av standardmodellen for beregning av kapitalkrav følger av EUs regelverk CRD V/CRR 2 som er inkorporert gjennom CRR/CRD IV-forskriften.

Kredittrisiko:

Kredittrisiko er den vesentligste risikoen Pareto Bank håndterer. Kredittrisiko er den risiko en bank har for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og kunden ikke oppfyller sine avtalte låneforpliktelser overfor banken. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av låneengasjementet. Pareto Bank skal ha moderat kredittrisiko. Etter standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko spesifiseres bankens eiendeler/forpliktelser i ulike engasjementskategorier med ulike vekt for kapitalkrav. Vektene avhenger av motpart, sikkerheter og type engasjement og om disse er i mislighold eller ikke.

NOTE 28: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING, FORTSATT...

Operasjonell risiko:

Operasjonell risiko defineres som risiko for tap som måtte oppstå som konsekvens av svikt i interne rutiner og prosesser, menneskelige feil eller systemfeil. Operasjonell risiko er også risiko for feilrapportering som medfører feil beslutningsgrunnlag både internt og eksternt og risiko for at bankens løpende drift ikke fungerer tilfredsstillende. Pareto Bank skal ha en lav til moderat operasjonell risiko avhengig av den konkrete risikoen. Etter basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko beregnes kapitalkravet som 15 % av gjennomsnittlig inntekt siste 3 år.

Motpartsrisiko:

Banken har valgt opprinnelig engasjementsmetoden for beregning av kapitalkravet for motpartsrisiko for derivater. Banken har netting- og margineringsavtaler med samtlige derivatmotparter og utregner og utveksler kontantsikkerhet for eksponering daglig. Forvaltningen av bankens likviditetsbuffer innebærer å ta både kredittrisiko og kredittspreadrisiko mot motpart. Kapital settes av for kredittrisiko under standardmodellen i Pilar 1. Kapital settes av for kredittspreadrisiko under Pilar 2.

Markedsrisiko:

Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som gjør at banken omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko i Pilar 1. Kapital settes av for handelsrammer for bankporteføljen under Pilar 2.

NOTE 28: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING, FORTSATT...

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Ansvarlig kapital		
Innbetalt og opptjent egenkapital	4 554 905	3 920 420
Balanseført egenkapital som ikke inngår i ren kjernekapital	-299 451	-269 628
Fradrag 0,1% av absoluttverdi finansielle instrumenter til virkelig verdi	-10 213	-7 323
Fradrag immaterielle eiendeler	-42 655	-32 933
Sum ren kjernekapital	4 202 586	3 610 537
 Ansvarlig lånekapital (Tier 1)	 450 000	 300 000
Sum kjernekapital	4 652 586	3 910 537
 Ansvarlig lånekapital (Tier 2)	 695 000	 420 000
Sum ansvarlig kapital	5 347 586	4 330 537
 Minimumskrav ansvarlig kapital		
	31.12.2023	31.12.2022
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	679	578
Institusjoner	26 913	14 331
Foretak	1 112 574	911 300
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	11 898	137 061
Forfalte engasjementer	78 556	25 857
Obligasjoner med fortrinnsrett	30 545	21 452
Høyrisikoengasjement	402 281	412 256
Egenkapital	4 018	4 051
Øvrige engasjementer	6 265	5 751
Kapitalkrav kredittrisiko standardmetoden (SA)	1 673 729	1 532 638
Kapitalkrav for operasjonell risiko	146 644	128 075
Fradrag for nedskrivninger på grupper av utlån	-15 700	-10 741
Minimumskrav til ansvarlig kapital	1 804 673	1 649 972
 Overskudd av ansvarlig kapital	 3 542 913	 2 680 565
Kapitaldekning	23,71%	21,00%
Kjernekapitaldekning	20,62%	18,96%
Ren kjernekapitaldekning	18,63%	17,51%
Uvektet kjernekapitalandel	17,06%	16,49%
 Beregningsgrunnlag	 22 558 413	 20 624 650

NOTE 28: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING, FORTSATT...

Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på at bankens styre minimum årlig skal gjennomføre en intern prosess (ICAAP) for å vurdere om det er samsvar mellom risikonivå og bankens kapitalbehov. I dette ligger det at banken må vurdere størrelse og sammensetning av den samlede kapitalen som banken vurderer at den må holde i forhold til risikoprofil. Kapitalbehovet må også vurderes i forhold til Pilar 1-kravet og nivået på faktisk ansvarlig kapital. Det skal utarbeides en strategi og kapitalplan for å opprettholde bankens soliditet og hvordan banken har til hensikt å tilpasse sitt kapitalnivå fremover. Kapitalkravsmarginen og kapitalmålet skal ta hensyn til bankens kapitalbehov i et fremoverskuende perspektiv, bankens forretningsmodell, fleksibilitet og stresstestresultater.

Finanstilsynet gjennomfører en vurdering av bankens risiko og kapitalbehov (SREP) normalt hvert tredje år, og gjennomførte dette sist juli 2023. Finanstilsynet vurderer bankens behov for kapital i pilar 2 til 3,10 % av det risikovektede beregningsgrunnlaget. Minst 1,74 % av beregningsgrunnlaget skal dekkes av ren kjernekapitaldekning, og minst 2,33 % av beregningsgrunnlaget skal dekkes av kjernekapital. Finanstilsynet forventer at banken har en kapitalkravsmargin på minst 1,00 % av det risikovektede beregningsgrunnlaget. Kapitalkravsmarginen skal dekkes av ren kjernekapital.

Bankens minstekrav til ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og kapitaldekning var dermed henholdsvis 15,74 %, 17,83 % og 20,60 % ved utgangen av 2023. Styrets langsiktige kapitalmål er en ren kjernekapitaldekning på minst 16,74 %.

Uvektet kjernekapitaldekning skal være minst 3 % av det uvektede beregningsgrunnlaget. Styret setter et internt minstekrav for uvektet kjernekapitalandel til 6,1 % og en kapitalkravsmargin for uvektet kjernekapitalandel på 1,0 %. Styrets mål for uvektet kjernekapital er en uvektet kjernekapitaldekning på minst 7,1 %.

NOTE 28: RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING, FORTSATT...

Pilar 3 - Krav om offentliggjøring av finansiell informasjon

Institusjoners offentliggjøringsplikt er regulert i åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR 2013/575 og CRR2 2019/876). Pareto Bank er klassifisert som en mindre og ikke-komplekst foretak, og dokumentet skal dermed i henhold til artikkel 433b dekke krav til offentliggjøring av informasjon om bankens kapitalkrav, risiko og godtgjørelse, samt en erklæring fra styret om bankens risikoprofil og risikostyring.

Pilar 3-rapporten blir offentliggjort i forbindelse med oppdatering av ICAAP på bankens hjemmeside under paretobank.no/ir. Vedlegg til pilar 3-rapporten oppdateres kvartalsvis og er tilgjengelige på bankens hjemmeside.

Ledelsesmessig styring og intervensjoner

Bankens ledelse, styre og øvrig tillitsvalgte har alle fokus på bankens risikonivå og kompetanse på området. Det har siden etableringen vært rettet stort fokus på å utarbeide policyer, rutiner, instruksjoner og gode systemer for å håndtere bankens risiko på en god måte.

Internrevisjon er etablert gjennom en utkontrakteringsavtale. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret og er funksjonelt uavhengig av administrasjonen og kontrollfunksjoner.

Complianceansvarlig rapporterer til administrerende direktør og med rapporteringsplikt til styret hvis det er påkrevd.

Risikostyringsansvarlig skal sørge for bevisstgjøring rundt vedtatt risikotoleranse og treffe tiltak for å opplyse organisasjonen om rutiner og rammeverk (risikokultur). Funksjonen skal gjennomføre dokumenterbare kontroller og påse at ledelsen får tilfredsstillende rapportering.

Banken jobber aktivt for å hindre å bli utnyttet til hvitvasking og terrorfinansiering, samt bryte internasjonale sanksjoner. Det er utnevnt både hvitvaskingsansvarlig og etterlevelsesansvarlig. Bankens virksomhetsinnrettede risikovurdering danner grunnlaget for bankens bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering. Det er kjøpt inn nyutviklede systemer for å sikre god etterlevelse knyttet til kundeetablering og løpende oppfølging. De ansatte får jevnlig opplæring i tema knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering og hvitvaskingsansvarlig deltar på avdelingsmøter og kredittkomite når det er relevant.

Operasjonell risiko defineres som risiko for tap som måtte oppstå som konsekvens av svikt i interne rutiner og prosesser, menneskelige feil eller systemfeil. For å sikre tilfredsstillende etterlevelse er det ansatt egen etterlevelsesansvarlig, som gjennomfører stikkprøver og etterlevelseskontroller i tråd med årsplan. Kontrollene omfatter alle bankens avdelinger, samt oppfølging av rutiner og instruksjoner.

NOTE 29: KREDITTRISIKO

Styring av kredittrisiko

Kredittrisiko er den type risiko som er av størst betydning for Pareto Bank. Kredittrisiko er den risiko en bank har for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og kunden ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Kredittrisiko er også risikoen for at det oppstår negative verdiendringer på stilte pantesikkerheter. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen, kundens virksomhetsstyring og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementet.

Banken har et bevisst forhold til risikoen den til enhver tid påtar seg. Risikoen i forbindelse med kredittgivning skal være kalkulert og forståelig, og bankens eksponering må kunne beregnes i et konkret beløp. Det er etablert risikostyringssystemer og -rutiner for å overvåke og definere den risikoen banken påtar seg.

Pareto Bank har et bevisst forhold til diversifisering av utlånsporteføljen hva gjelder bransje, sikkerhet og størrelse på enkeltengasjementer. Banken søker å diversifisere mellom de ulike segmentene og unngå risiko i sektorer hvor banken ikke har tilstrekkelig kompetanse eller er usikre på den generelle fremtidige risikoen i segmentet.

Kreditthåndbok, herunder Kredittpolicy, gir retningslinjer og rammer for all kredittgivning og -eksponering. Et prinsipp vil være at en debitor skal være solid, med akseptabel kontantstrøm og fortrinnsvis verdibestandig pantesikret. I tillegg skal banken kjenne sine kunder godt. Alle engasjementer og motparter skal gjennomgås minimum en gang pr. år. Bankens kredittpolicy tilsier at alle engasjementer skal være fullt ut sikret ved pant i eiendom, verdipapirer, skip eller annen kvalifisert sikkerhet. Samtlige engasjementer stresstestes ved inngåelse og ved årlige engasjementsgjennomganger for å vurdere robustheten i engasjementene, både med tanke på betjening og med tanke på verdien av bankens sikkerheter.

Banken har relativt få kredittengasjementer, men til gjengjeld vil disse gjennomgående være noe større enn hos andre banker. Av denne grunn vurderes det at banken er mer eksponert mot større enkelttap enn tap som følge av en mer generell konjunkturedgang eller fall i spesifikke bransjer eller sikkerhetstyper.

NOTE 29: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

Risikoklassifiseringssystem

Risikoklassifisering skal danne grunnlag for enhetlig vurdering av den risiko banken tar på seg i forbindelse med utlån, kreditter og garantier. Modellen danner også grunnlag for risikoprising av engasjementene. Hvert engasjement klassifiseres ved inngåelse samt i forbindelse med engasjementsgjennomganger, eller ved kjente endringer i engasjementet eller verdien av pantet.

Risikoklassifiseringen gjøres i to dimensjoner, henholdsvis debitor- og sikkerhetsdimensjonen. I debitordimensjonen vurderes kundens tilbakebetalingsevne, det vil si kundens kontantstrøm og kvaliteten på denne og kundens soliditet. For debitordimensjonen vurderes også kvalitative faktorer som ledelse, eierstøtte, marked de operer i og konkurrentforhold. I sikkerhetsdimensjonen vurderes kvaliteten på pantet, dets verdi og likviditet og dets evne til å tåle svingninger i markedsverdier over tid. Klassifiseringen vil variere fra A til E i hver av dimensjonene. Dette gir en risikomatrise med inntil 25 risikoklasser som igjen er gruppert som følger:

Risikogrupper

Ingen/svært liten risiko	AA, AB, BA
Liten risiko	AC, BB, CA
Moderat risiko	AD, BC, CB, DA
Noe risiko	AE, BD, CC, DB, EA
Stor risiko	BE, CD, DC, EB
Svært stor risiko	CE, DD, EC
Tapsutsatt	ED, DE, EE

NOTE 29: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

Under følger oppstilling av bankens kredittengasjementer, utlån fordelt etter risikogrupper og etter deres hovedsikkerhet. Tabellene viser også maksimal kreditteksponering. Maksimal kreditteksponering på finansielle derivater fremgår av note 25. Det vises her til note 28 og kapitalbehov for bankens kredittrisiko.

KUNDER: KREDITTENGASJEMENTER FORDELT ETTER HOVEDSIKKERHET/EKSPONERING ¹⁾

(NOK 1 000)	Utlån	Ubenyttede		Samlet kreditteksponering	
		Garantier	kredittrammer	31.12.2023	31.12.2022
Aksjer og andeler	4 730 129	101 303	762 074	5 593 506	4 683 814
Obligasjoner	20 131	0	4 522	24 652	24 796
Næringseiendom - Kontor	455 055	0	55	455 110	481 010
Næringseiendom - Lager/Kombinasjonsbygg	484 153	0	0	484 153	621 136
Næringseiendom - Forretningslokaler	56 924	600	0	57 524	211 582
Næringseiendom - Bolig	6 609 135	32 816	1 480 828	8 122 779	6 610 721
Næringseiendom - Tomt	2 511 182	20 970	348 464	2 880 616	2 389 878
Næringseiendom - Annet	1 869 013	6 257	109 011	1 984 281	2 446 221
Maritime næringer	1 392 632	99 474	0	1 492 106	1 922 466
Boliglån/-kreditter	168 292	3 797	15 573	187 662	102 656
Kontantdepot	1 740	16 220	260	18 220	18 286
Usikret	0	0	0	0	0
Annet	283 104	13 933	95 557	392 593	571 316
Verdiendringer, pål. renter, nedskrivninger og amortisering	-63 310	0	0	-63 310	-99 885
Utlån til og fordringer på kunder hovedstol	18 518 179	295 371	2 816 344	21 629 893	19 983 998

1) De fleste engasjementer med unntak av ordinære boliglån/-kreditter har normalt sikkerhetsstruktur som består av flere elementer. Dette kan være ulike typer sidesikkerheter som eiendom, verdipapirer, kausjoner og kontantdepot mv.

NOTE 29: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

UTLÅN TIL KUNDER FORDELT ETTER INTERN RATING

(NOK 1 000)	31.12.2023			31.12.2022	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Totalt
Ingen/svært liten risiko	6 793 878	9 500	-	6 803 378	6 263 967
Liten risiko	8 924 275	352 065	194 919	9 471 259	8 933 677
Moderat risiko	1 233 849	417 342	192 876	1 844 067	1 649 259
Noe risiko	163 429	-	113 242	276 671	127 293
Stor risiko	-	24 737	2 296	27 033	187 042
Svært stor risiko	-	-	159 081	159 081	284 164
Tapsutsatt	-	-	-	-	-
Brutto balanseført verdi	17 115 430	803 645	662 414	18 581 488	17 445 402
Tapsavsetninger	81 356	21 777	91 656	194 790	131 229
Utlån til kunder	17 034 074	781 868	570 757	18 386 699	17 314 173

Tallene er oppgitt ekskl. periodiserte renter.

UBENYTTTEDE KREDITTER FORDELT ETTER INTERN RATING

(NOK 1 000)	31.12.2023			31.12.2022	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Totalt
Ingen/svært liten risiko	1 089 285	-	-	1 089 285	762 542
Liten risiko	1 517 978	23 061	15 305	1 556 344	1 520 121
Moderat risiko	159 593	2 409	4 344	166 346	141 033
Noe risiko	-	-	1 215	1 215	7 542
Stor risiko	-	-	-	-	-
Svært stor risiko	-	-	3 154	3 154	17 928
Tapsutsatt	-	-	-	-	-
Sum	2 766 857	25 470	24 017	2 816 344	2 449 166
Tapsavsetninger	7 827	205	5	8 037	5 601

NOTE 29: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

FINANSIELLE GARANTIER FORDELT ETTER INTERN RATING

(NOK 1 000)	31.12.2023			31.12.2022	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Totalt
Ingen/svært liten risiko	25 553	-	-	25 553	36 045
Liten risiko	218 819	-	-	218 819	113 858
Moderat risiko	21 920	3 000	-	24 920	21 765
Noe risiko	-	-	11 115	11 115	11 115
Stor risiko	-	-	-	-	-
Svært stor risiko	-	-	14 963	14 963	6 531
Tapsutsatt	-	-	-	-	-
Sum	266 292	3 000	26 079	295 371	189 315
Tapsavsetninger	726	81	-	807	564

NOTE 29: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

KREDITTENGASJEMENTER FORDELT PÅ NÆRING/SEKTOR

(NOK 1 000)	Utlån		Garantier		Ubenyttede kredittrammer	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Personkunder	244 247	472 437	0	750	25 430	45 283
Industri	217 609	199 038	600	2 823	2 420	8 630
Bygge- og anleggsvirksomhet	4 846 942	4 120 785	26 900	36 838	1 520 608	1 025 455
Varehandel	216 736	224 868	100	6 546	58 413	45 320
Transport og lagring	1 327 666	1 414 799	99 474	96 589	15 250	208 320
Overnattings- og serveringsvirksomhet	120 495	228 575	6 705	7 005	0	15 425
Informasjon og kommunikasjon	411 407	230 210	3 614	3 503	238 760	65 773
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	2 290 157	1 726 137	698	3 336	138 513	330 835
Omsetning og drift av fast eiendom	7 752 424	7 330 439	150 770	27 415	715 890	631 445
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	267 423	403 783	1 500	1 500	60 184	33 900
Forretningsmessig tjenesteyting	750 008	894 704	2 210	3 010	22 730	21 536
Undervisning	39 520	140 872	2 800	0	0	0
Helse-, sosialtjenester og underholdning	96 854	58 755	0	0	18 146	17 245
Sum kunder, hovedstol	18 581 488	17 445 402	295 371	189 315	2 816 344	2 449 166
Periodiserte renter og amortisering	131 480	31 344	0	0	0	0
Nedskrivninger	-194 790	-131 229	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	0	0	0	0	0	0
Sum kunder	18 518 179	17 345 517	295 371	189 315	2 816 344	2 449 166
Kredittinstitusjoner, hovedstol	1 198 394	672 102	0	0	0	0
Periodiserte renter og amortisering	16 709	2 489	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	0	0	0	0	0	0
Sum kredittinstitusjoner	1 215 102	674 592	0	0	0	0
Sum kunder og kredittinstitusjoner	19 733 281	18 020 109	295 371	189 315	2 816 344	2 449 166

NOTE 29: KREDITTRISIKO, FORTSATT...

KREDITTENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

(NOK 1 000)	Utlån		Garantier		Ubenyttede kredittrammer	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Østlandet	5 788 611	5 661 822	51 617	26 214	1 081 512	959 602
Oslo	8 346 782	8 010 592	37 890	63 782	1 550 177	909 505
Sørlandet	71 700	74 400	0	0	0	0
Vestlandet	1 421 421	1 169 905	0	800	55 690	101 008
Nord Norge og Midt Norge	942 681	767 277	106 390	1 303	35 472	55 682
Utlandet	2 010 293	1 761 406	99 474	97 216	93 493	423 368
Sum kunder, hovedstol	18 581 488	17 445 402	295 371	189 315	2 816 344	2 449 166
Periodiserte renter og amortisering	131 480	131 480	0	0	0	0
Nedskrivninger	-194 790	-194 790	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	0	0	0	0	0	0
Sum kunder	18 518 179	17 382 092	295 371	189 315	2 816 344	2 449 166
Kredittinstitusjoner, hovedstol	1 198 394	1 198 394	0	0	0	0
Periodiserte renter og amortisering	16 709	16 709	0	0	0	0
Justering til virkelig verdi	0	0	0	0	0	0
Sum Kredittinstitusjoner	1 215 102	1 215 102	0	0	0	0
Sum Kunder og Kredittinstitusjoner	19 733 281	18 597 194	295 371	189 315	2 816 344	2 449 166

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER: KLASSIFISERING AV UTSTEDERE ETTER SEKTOR

(NOK 1 000)	31.12.2023	31.12.2022
Stat	488 382	486 817
Kommune	909 319	701 328
Kredittforetak	3 818 161	2 681 503
Bank	177 976	110 099
Sertifikater og obligasjoner	5 393 837	3 979 747

NOTE 30: RENTERISIKO

Styring av renterisiko

Bankens renterisiko oppstår som følge av endringer i de underliggende markedsrentene, og er knyttet til forskjeller i renteforfall på bankens finansielle instrumenter. Banken skal ikke ta egne renteposisjoner, og fortløpende og i størst mulig grad avdekke oppstått eksponering. Bankens utlånsvirksomhet er eksponert mot bevegelser i rentenivået generelt.

En oversikt over alle rentesensitive instrumenter lagres hver dag og hovedtallene er med i bankens likviditetsrapport som går daglig ut til bankens ledergruppe. Styret mottar en compliance- og risikorapport månedlig som inneholder informasjon om renterisiko. Banken utarbeider et budsjett årlig i forbindelse med årsskiftet. Renteutviklingen er en sentral forutsetning i dette budsjettet, og det utarbeides en sensitivitetsanalyse til rente og marginer.

Banken måler renterisiko som den samlede økonomiske konsekvensen av en parallellforskyvning av rentekurven med to prosentpoeng. For å måle kurverisiko (risiko for at kurven blir brattere) er renterisikoen fordelt på løpetidsintervaller (buckets). Eksponeringen på enkelte løpetidsintervaller og summen av renterisiko for to og to nærliggende buckets skal også være innenfor rammen. Alle rentesensitive poster på og utenfor balansen tas med i denne beregningen. Konsekvensen er uttrykt som en endring i nåverdi av fremtidige kontantstrømmer.

Banken har interne rammer for den samlede renterisiko i norske kroner og valuta. Rammen gjelder løpende og omfatter alle løpetider, alle finansielle instrumenter og alle valutaer.

Beregningen under er gjort med utgangspunkt i posisjoner og markedsrenter per 31. desember. Alle finansielle instrumenter med rentebinding er vurdert til virkelig verdi, og tabellen viser regnskapsmessig resultatendring før skatt etter postenes avtalte rentebinding fordelt per valutaslag ved et 1 % parallelskift i markedsrentene. Ved et tilsvarende negativt parallelskift vil effekten være den samme, men med motsatt fortegn.

For renterisiko målt etter IRRBB-rammeverket vises det til bankens pilar 3-rapport tilgjengelige på bankens hjemmeside paretobank.no/ir.

NOTE 30: RENTERISIKO. FORTSATT...

RENTERISIKO PER 31.12.2023

(NOK 1 000)	Inntil 3mnd	Fra 3 mnd inntil 6 mnd	Fra 6 mnd inntil 9 mnd	Fra 9 mnd inntil 12 mnd	Over 12mnd	Sum
NOK	-1 225	1 870	668	1 553	1 011	3 875
USD	-2 193	0	0	0	0	-2 193
SEK	-1 454	0	0	0	0	-1 454
EUR	-863	0	0	0	0	-863
DKK	0	0	0	0	0	0
GBP	-248	0	0	0	0	-248
CHF	0	0	0	0	0	0
Sum	-5 983	1 870	668	1 553	1 011	-882

RENTERISIKO PER 31.12.2022

(NOK 1 000)	Inntil 3mnd	Fra 3 mnd inntil 6 mnd	Fra 6 mnd inntil 9 mnd	Fra 9 mnd inntil 12 mnd	Over 12mnd	Sum
NOK	-3 029	844	242	-246	1 282	-906
USD	-1 918	-866	0	0	0	-2 784
SEK	-940	-549	0	0	0	-1 489
EUR	-543	-230	0	0	0	-773
DKK	0	0	0	0	0	0
GBP	-113	0	0	0	0	-113
CHF	0	0	0	0	0	0
Sum	-6 542	-801	242	-246	1 282	-6 064

NOTE 31: VALUTARISIKO

Styring av valutarisiko

Valutarisiko er knyttet til bankens utlån, plasseringer, inntekter, innskudd og ev. annen innlån/funding i valuta. I tillegg oppstår valutarisiko når banken gjør spotvekslinger for sine kunder. Banken tar ikke egne posisjoner i valuta og skal fortløpende og i størst mulig grad avdekke oppstått eksponering.

Det benyttes spot-, termin- og swapavtaler i valutamarkedet til å avdekke bankens valutaeksponering. En oversikt over bankens valutaeksponering går daglig ut til bankens ledergruppe. Styret mottar en compliance- og risikorapport månedlig som inneholder informasjon om valutarisiko.

Banken måler valutarisiko som bankens nettoposisjon i den enkelte valuta. I tillegg måler banken summen av nettoposisjonene i hver valuta som en brutto størrelse uten netting mellom valutaer. Nettoposisjonene er omregnet til norske kroner. Eksponeringen skal være innenfor rammer og fullmakter gitt av styret.

Banken stresstester valutaposisjonene ved å analysere resultateffekten før skatt av en markedsendring på 25 % for henholdsvis største tillatte nettoposisjon i en enkelt valuta og aggregert nettoposisjon i alle valutaer.

Beregningen under er gjort med utgangspunkt i posisjoner og valutakurser per 31. desember til virkelig verdi. Tabellen viser fordeling per valutaslag ved et 25 % skift i valutakursene.

NOTE 31: VALUTARISIKO, FORTSATT...

VALUTARISIKO PER 31.12.2023

(NOK 1 000)	Eiendeler	Gjeld	Finansielle derivater	Netto valutaeksponering	Resultatendring ved 25% endring
EUR	853 107	-61 992	-781 936	9 178	2 295
SEK	1 652 097	-174 372	-1 466 922	10 803	2 701
DKK	24 947	-24 805	0	142	35
USD	1 186 809	-349 824	-826 164	10 822	2 705
GBP	144 048	-76 114	-66 135	1 799	450
CHF	0	0	0	0	0
Sum	3 861 007	-687 107	-3 141 157	32 743	8 186

VALUTARISIKO PER 31.12.2022

(NOK 1 000)	Eiendeler	Gjeld	Finansielle derivater	Netto valutaeksponering	Resultatendring ved 25% endring
EUR	874 968	-46 314	-823 955	4 699	1 175
SEK	1 335 321	-32 243	-1 293 497	9 582	2 395
DKK	37 390	-37 255	0	135	34
USD	1 792 845	-757 721	-1 029 178	5 946	1 486
GBP	68 497	-7 702	0	60 796	15 199
CHF	0	0	0	0	0
Sum	4 109 021	-881 234	-3 146 630	81 157	20 289

NOTE 32: LIKVIDITETSRISIKO

Styring av likviditetsrisiko

Pareto Bank har som mål å holde en lav til moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt. Videre er det et mål for banken til enhver tid å ha en god likviditetsbuffer, som vil bestemmes av bankens utvikling og balansestruktur. Bankens innskuddssammensetning og evne til å utstede verdipapirer kan variere mer enn hos en gjennomsnittlig norsk bank. Dette tilsier at banken bør holde en noe høyere likviditetsbuffer enn gjennomsnittet av norske banker. Bufferen består av plasseringer i andre banker og verdipapirer med tilsvarende investment grade rating. Størrelsen på likviditetsbufferen er en funksjon av forventet utlånsvekst og balansestruktur.

Den kvantitative vurderingen av bankens likviditetsrisikonivå gjøres i det korte perspektiv ved å beregne bankens likviditetsgap og Liquidity Coverage Ratio (LCR) på daglig basis. Likviditetsgapet er differansen mellom bankens overskuddslikviditet og et beregnet likviditetskrav. Det lages en prognose over likviditetsgapet og LCR for de kommende 12 måneder som danner en overlevelsesshorisont. Likviditetsrisiko i det lange perspektiv måles ved å beregne Net Stable Funding Ratio (NSFR) og Additional Monitoring Metrics (AMM). Som et supplement til den kvantitative vurderingen gjøres en mer skjønnsmessig vurdering av andre faktorer som påvirker likviditetsrisikonivået i banken.

Pr. 31.12.2023 var bankens positive likviditetsgap på kr 3.947 mill. (kr 2.024 mill.). LCR for alle valutaer var på 688 % (238 %). NSFR for alle valutaer var 144 % (147 %).

Innskuddsdekningen pr. 31.12.2023 utgjorde 64,5 % (58,3 %).

Bankens likviditetsstyring er basert på retningslinjer fastsatt av bankens styre. Disse er basert på anbefalinger gitt av Finanstilsynet. Banken har utarbeidet rammer og prinsipper for styring av likviditetsrisiko. I tillegg er det utarbeidet prognoser og beredskap for mulige likviditetskriser, blant annet i bankens gjenopprettingsplan. Bankens likviditetssituasjon rapporteres daglig til bankens ledelse og månedlig til bankens styre.

Beregningen under er gjort med utgangspunkt i gjenværende kontraktsmessig løpetid på gjeldsposter og forpliktelser per 31. desember.

NOTE 32: LIKVIDITETSRISIKO, FORTSATT...

LIKVIDITETSFORFALL PER 31.12.2023 (NOK 1 000)	Udefinert	Inntil 1 måned	Fra 1 måned inntil 3 måneder	Fra 3 måneder inntil 1 år	Over 1 år	Over 5 år	SUM
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	435 566	0	0	0	0	435 566
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	1 215 102	0	0	0	0	1 215 102
Utlån til kunder	0	4 263 244	3 120 264	8 339 305	4 132 935	0	19 855 748
Sertifikater og obligasjoner	0	15 783	467 714	882 509	4 498 113	0	5 864 118
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	28 244	0	0	0	0	0	28 244
Sum eiendeler	28 244	5 929 695	3 587 978	9 221 814	8 631 048	0	27 398 780
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	77 370	0	0	0	0	77 370
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	10 086 673	221 824	1 492 129	144 016	0	11 944 641
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	50 855	56 848	1 944 496	6 685 741	0	8 737 940
Ansvarlig lånekapital	0	1 923	23 330	265 578	1 158 116	0	1 448 947
Sum gjeld	0	10 216 821	302 002	3 702 203	7 987 873	0	22 208 899
Sum finansielle derivater, netto oppgjør	0	-1 514	-7 798	56 990	4 467	0	52 146
Sum likviditetsforfall	28 244	-4 288 639	3 278 178	5 576 601	647 643	0	5 242 027

Av ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser som forventes gjenvunnet etter 1 år inngår immaterielle eiendeler, utsatt skattefordel og varige driftsmidler.

LIKVIDITETSFORFALL PER 31.12.2022 (NOK 1 000)	Udefinert	Inntil 1 måned	Fra 1 måned inntil 3 måneder	Fra 3 måneder inntil 1 år	Over 1 år	Over 5 år	SUM
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	72 689	0	0	0	0	72 689
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	674 592	0	0	0	0	674 592
Utlån til kunder	0	3 378 202	3 506 722	7 335 320	4 300 317	0	18 520 561
Sertifikater og obligasjoner	0	5 047	138 776	838 232	3 339 445	0	4 321 500
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	27 743	0	0	0	0	0	27 743
Sum eiendeler	27 743	4 130 529	3 645 498	8 173 552	7 639 762	0	23 617 085
Innskudd fra kredittinstitusjoner	0	10 494	0	0	0	0	10 494
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	7 532 932	673 296	1 794 125	131 474	0	10 131 828
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	39 010	34 389	1 479 992	6 459 447	0	8 012 838
Ansvarlig lånekapital	0	1 520	10 145	180 120	649 269	0	841 054
Sum gjeld	0	7 583 955	717 830	3 454 238	7 240 190	0	18 996 213
Sum finansielle derivater, netto oppgjør	0	2 231 563	999 876	30 348	8 680	0	3 270 467
Sum likviditetsforfall	27 743	-1 221 862	3 927 545	4 749 662	408 252	0	7 891 339

Restløpetid eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert stipulerte renter. Ansvarlig lånekapital er klassifisert etter første innløsningsrett for utsteder.

NOTE 32: LIKVIDITETSRISIKO, FORTSATT...

LIKVIDITETSFORFALL BALANSE PER 31.12.2023

(NOK 1 000)	Innen 12 mndr.	Mer enn 12 mndr.	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	435 566		435 566
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1 215 102		1 215 102
Utlån til kunder	15 235 644	3 282 535	18 518 179
Sertifikater og obligasjoner	1 366 005	4 027 832	5 393 837
Finansielle derivater	118 369	16 097	134 467
Aksjer, andeler og andre verdipapirer	28 244		28 244
Eierinteresser i tilknyttede selskaper		21 975	21 975
Immaterielle eiendeler		42 655	42 655
Varige driftsmidler		53 033	53 033
Andre eiendeler	463		463
Forskuddsbetale kostnader og opptjente inntekter	3 135		3 135
Eiendeler	18 402 530	7 444 127	25 846 657

(NOK 1 000)	Innen 12 mndr.	Mer enn 12 mndr.	Sum
Innskudd fra kredittinstitusjoner	77 370		77 370
Innskudd fra kunder	11 800 626	145 227	11 945 853
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 070 106	6 685 741	7 755 847
Finansielle derivater	9 689	19 683	29 372
Betalbar skatt	172 796		172 796
Annen gjeld	102 895		102 895
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	58 314		58 314
Ansvarlig lånekapital		699 306	699 306
Gjeld	13 291 796	7 549 957	20 841 753

NOTE 33: ANDRE RISIKOFORHOLD

Styring av forretningsmessig og strategisk risiko

Konkurransesituasjonen, produkter og kundenes forventninger endres over tid og kan være vanskelig både å vurdere og anslå effekten av. Endringer gir både muligheter og trusler tilknyttet de planer som er lagt, og budsjetter vil naturlig nok ha en iboende usikkerhet. Det er gjort sensitivitetsanalyser og stresstester for å vurdere betydningen for bankens resultatutvikling på endringer i nedskrivninger, utlåns- og innlånsmarginer, utlånsvolum og kostnader.

Styring av operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko oppstår som følge av systemfeil eller kontrollfeil som medfører at ledelsen hindres i å overvåke eller kontrollere de øvrige risiki eller at den normale transaksjonsbehandlingen hindres. Operasjonell risiko er også risiko for feilrapportering som medfører feil beslutningsgrunnlag og risiko for at bankens løpende drift ikke fungerer. Videre er det risiko for feil økonomisk rapportering som kan gi feilaktig beslutningsgrunnlag både internt og eksternt. Risikotypen inneholder også forvaltningsmessig risiko ved at bankens løpende drift ikke fungerer tilfredsstillende. I tillegg er banken utsatt for operasjonell risiko knyttet til utkontraktering. Bankens suksess avhenger av tjenestene ledelsen og andre sentrale ansatte yter, og det er en risiko for at banken ikke kan tiltrekke seg eller beholde slike personer.

Bankens forretningsmodell og relativt begrensede produktspekter vil i seg selv virke begrensende på den operasjonelle risikoen. Virksomheten drives fra ett kontor, har få ansatte, få kunder og konti, ingen kontanthåndtering og et svært begrenset transaksjonsvolum relativt sett til andre banker av samme størrelse. De aller fleste av bankens kunder bruker andre banker som hovedbank. Banken tilbyr ikke debit- eller kredittkort. Banken inngår ikke i konsern.

Styret har vedtatt en målsetning om at den operasjonelle risikoen i banken skal være lav. Administrasjonen og ansatte i banken skal arbeide for at alle risikoer er avdekket, vurdert og håndtert på tilfredsstillende måte og i henhold til målsetningen. Banken søker å begrense operasjonell risiko gjennom god styring og kontroll ved etablering av gode kontrollrutiner, godt etablert rutineverk, compliance- og risikostyringsfunksjon, samt forsikringsdekning mot svindelanslag. Banken har internrevisor som fungerer som bankens tredjelinjeforsvar.

IT-risiko:

Bankens drift er sterkt avhengig av dens IT-systemer og banken er derfor utsatt for risiko knyttet til feil eller nedetid i disse systemene. Banken har utkontraktert all drift og vedlikehold av IT-systemer og bankapplikasjoner på linje med andre norske banker. Risikoen og økonomiske konsekvenser av alvorlig driftsstans eller -feil er vurdert som forholdsvis lav da banken har en toleranseevne for driftsavbrudd. Banken er også utsatt for cyberrisiko.

Omdømme og renommérisiko

Banken er utsatt for omdømme- og renommérisiko gjennom kundeklager eller søksmål. Videre er banken gjennom utlånsvirksomheten, utsatt for denne risikotypen ved at banken i stor grad legitimerer kredittkunde gjennom sitt låneforhold til banken. Ved konkurser, mislighold eller andre typer forsømmelser hos kredittkunde, vil banken indirekte bli påført risiko knyttet til omdømme og renommé gjennom rollen som kreditor og den oppmerksomheten en slik situasjon blant annet vil kunne medføre av omtale i media.

Banken kan i tillegg bli negativt påvirket av interne- eller eksterne misligheter. Bankens kredittvirksomhet skal til enhver tid ligge innenfor de etiske regler og standarder som god bankskikk tilsier. De etiske retningslinjene i banken har sitt overordnede utgangspunkt i respekten for menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder og arbeidstakerrettigheter, hensynet til miljøet og bærekraftig utvikling samt bekjempelse av korrupsjon.

Banken har et bevisst forhold til sitt samfunnsansvar i utøvelsen av kredittarbeidet. Banken har en iboende omdømmerisiko knyttet til kreditter gitt til kredittkunder som ikke har vurdert sitt samfunnsansvar. Vurdering av risikoen knyttet til samfunnsansvar inngår i kredittvurderingen.

ESG-risiko:

Pareto Banks bærekraftsrisiko oppstår først og fremst i bankens utlånsvirksomhet. Gjennom kredittarbeidet har banken et tydelig fokus på bærekraft og omstilling for å sikre at banken avdekker og håndterer bærekraftsrisiko hos den enkelte kredittkunde og i utlånsporteføljen som helhet.

I bankens kredittvurderinger hensyntas derfor kredittkundens risiko innen bærekraft. For miljømessige forhold fokuseres det særskilt på fysisk risiko og overgangsrisiko. For samfunnsmessige- og styringsmessige forhold, vurderes det om kredittkunden opererer i en bransje som typisk forbindes med svakt samfunnsansvar, som f.eks. dårlige arbeidsvilkår, høy miljøbelastning eller svak virksomhetsstyring.

Banken gjennomfører en ESG-score av kredittkunder for å avdekke, håndtere og redusere bankens totale bærekraftsrisiko. Hovedmålsettingen er å avdekke og gradvis minimere egen ESG-risiko og dermed bidra til positiv endring innenfor bærekraft hos kredittkundene. Det iverksettes tiltak for de kredittkundene hvor det er påvist høy bærekraftsrisiko. Banken arbeider således langsiktig med å påvirke positivt innenfor utlånsvirksomheten.

Regulatorisk risiko

Banken er som finansforetak underlagt en rekke regler og reguleringer i Norge og fra EU gjennom EØS avtalen. Det presiseres at særlig kapitaldekningsregelverket har de siste årene vært i endring, og det forventes også endringer i dette regelverket fremover. Banken er utsatt for compliance- og regulatorisk risiko, ved at endringer og krav kan komme raskt og er av omfattende karakter, eller ved at banken ikke har tolket gjeldende regelverk korrekt. Banken har gode rutiner for å fange opp regulatoriske endringer, tolke og forstå regelverket og implementere det som er bindende for banken. Banken benytter interne- og eksterne juridiske rådgivere for å håndtere denne risikoen, samt at flere personer fra ledelsen deltar i eksterne fora.

AML-risiko

Risiko knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering representerer en iboende operasjonell risiko. Banken arbeider systematisk for å forhindre at sine produkter og tjenester benyttes til kriminell aktivitet. For å forstå risikoen i egen virksomhet er det utarbeidet en virksomhetsinnrettet risikovurdering. Gjennom risikovurderingen kan vi bedre forstå hvordan virksomheten kan misbrukes til hvitvasking eller terrorfinansiering og den danner grunnlaget for de kundetiltak som iverksettes. Risikovurderingen bygger på eksterne kilder, egen innsikt og erfaring. Risikovurderingen oppdateres minst årlig, men ofte hyppigere i forbindelse med at det offentliggjøres nasjonale risiko- og trusselvurderinger eller banken blir kjent med nye kriminelle modus.

Det jobbes systematisk for å styrke fagkompetansen i den daglige utføringen av antihvitvaskingsarbeidet. Alle ansatte får regelmessig opplæring i relevante tema knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering, både gjennom e-læring og klasseromsundervisning.

Kundeporteføljer og kundeinformasjon blir løpende gjennomgått og fulgt opp. Banken skal kjenne sine kunder og det innhentes derfor informasjon om kundene både ved etablering og løpende i kundeforholdet. Kunnskapen om hvem kundene er og hvordan de planlegger å bruke banken skal bidra til å avdekke om en kundes bruk av banken kan innebære risiko for hvitvasking eller terrorfinansiering.

Alle transaksjoner er gjenstand for transaksjonsovervåkning. Avdekkes det noe mistenkelig, skal dette undersøkes nærmere og eventuelt meldes til Økokrim.

Sanksjonsrisiko

Pareto Bank er underlagt sanksjonsloven, og gjennom den pålagt en rekke plikter for å hindre brudd eller omgåelse av internasjonale sanksjoner. Sanksjonsregelverket er komplekst, og sanksjonslandskapet endrer seg raskt, det er derfor viktig at banken har fokus og kunnskap om sanksjoner, og har på plass et risikobasert rutineverk.

For å etterleve sanksjonsloven er det tett oppfølging av egne kunder gjennom kjennskap til kundenes virksomhet, overvåking av transaksjoner og screening av internasjonale betalinger mot sanksjonslister. Det utarbeides en egen risikovurdering knyttet til sanksjonsrisiko.

NOTE 34: ANDRE FORPLIKTELSE

Dronning Mauds gate 1-3 AS

Pareto Bank har en husleieavtale med Dronnings Mauds Gate 1-3 på lokaler i Dronning Mauds gt. 3. Avtalen løper til 2031 og husleieforpliktelsen beløper seg pt. til kr. 7,6 mill. pr. år. Leien justeres med konsumprisindeksen.

TietoEVERY Norway AS

Det ble i juni 2021 inngått en 5-års avtale på leveranse og drift av banksystemer. Avtalen har virkning fra 1.1.2022. TietoEVERY leverer en løsningsportefølje med blant annet bankkontorløsninger, nettbank, antihvitvask og betalingsformidlingstjenester. TietoEVERY skal i tillegg levere drift av løsningene. Avtalen har en ramme på mellom kr 35 og 40 mill. avhengig av bankens utvikling i avtaleperioden.

NOTE 35: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE

Styret avgir følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte m.v. i henhold til allmennaksjeloven § 6-16a:

Godtgjørelse til administrerende direktør

Styret fastsatte adm. direktørs lønn i møte 28. juni 2023 til 3.035.000 kroner. De enkelte godtgjørelser m.v. for 2023 er angitt under.

Styreleders betingelser

Styreleder i Pareto Bank, Åsmund Skår, mottok i 2023 en samlet godtgjørelse på 526.000 kroner.

NOTE 35: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE, FORTSATT...

GODTGJØRELSE OG LIGNENDE I 2023

(NOK 1 000)	Fast årslønn 31.12.2023	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjon- kostnad	Utlån per 31.12.2023	Antall aksjer ¹⁾
Ledelse:								
Tiril Haug Villum, adm. direktør	3 031	3 145	1 318	105	4 567	143	0	354 303
Sven Erik Klepp, direktør eiendom	2 486	2 543	1 082	35	3 660	143	0	234 203
Per Ø. Schiong, kredittdirektør	2 883	2 993	1 245	50	4 289	143	0	107 638
Erik Skarbøvik, direktør verdipapirer	2 480	2 548	1 045	64	3 657	143	6 546	73 705
Erling Mork, finansdirektør	2 235	2 511	965	43	3 519	143	0	61 747
Sum ledelse	13 114	13 740	5 654	298	19 691	716	6 546	831 596

(NOK 1 000)	Utbetalt honorar 31.12.2023	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelser	Sum godt- gjørelser	Pensjon- kostnad	Utlån per 31.12.2023	Antall aksjer ¹⁾
Styret:								
Åsmund Skår, styreleder	526	0	0	0	526	0	0	31 446
Brita Eilertsen, nestleder, risikoutvalg medlem og revisjonsutvalg leder	452	0	0	0	452	0	0	1 980
Peter D. Knudsen, medlem, risikoutvalg leder og revisjonsutvalg medlem	414	0	0	0	414	0	0	0
Eyvind Width, medlem	71	0	0	0	71	0	0	251 065
Thorodd Bakken, medlem og risikoutvalg varamedlem	214	0	0	0	214	0	0	9 900
Hilde Vatne, medlem	333	0	0	0	333	0	0	0
Trine Charlotte Høgås-Ellingsen, varamedlem	80	0	0	0	80	0	0	0
Per Chr. Nicolaisen, varamedlem	66	0	0	0	66	0	0	54 774
Petter Borg, valgkomiteens leder	90	0	0	0	90	0	0	0
Jon Sandberg, valgkomiteens ekstern medlem	75	0	0	0	75	0	0	0
Joakim Standal, ansatte-medlem	0	891	508	17	1 415	59	0	7 008
Monica Mælen, varamedlem for ansatte-medlem og observatør	0	1 053	378	17	1 447	85	0	10 254
Sum styret	2 321	1 943	885	34	5 184	144	0	366 427

1) Aksjer eid direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor personene har bestemmende innflytelse.

NOTE 35: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE, FORTSATT...

Revisor	31.12.2023	31.12.2022
Lovpålagt revisjon	920	1 014
Andre attestasjonstjenester	410	161
Skatte- og avgiftsrådgivning	68	74
Andre tjenester utenfor revisjon	26	72
Sum godtgjørelse til valgt revisor inkl. merverdiavgift	1 423	1 321

Lån til ansatte og styret var per 31.12.2023 på kr. 35,9 mill. Ansattes lån ligger innenfor de rammer og løpetid, som gjelder for vanlige kundeforhold, og det er stilt sikkerhet for slike lån i samsvar med de krav som stilles i Finansieringsvirksomhetsloven § 2-15. Renten på lånene har vært til enhver tid gjeldende normrente for beskatning av lån i arbeidsforhold.

NOTE 35: GODTGJØRELSE OG LIGNENDE, FORTSATT...

GODTGJØRELSE OG LIGNENDE I 2022

(NOK 1 000)	Fast årslønn 31.12.2022	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelsesr	Sum godt- gjørelser	Pensjon- kostnad	Utlån per 31.12.2022	Antall aksjer ¹⁾
Ledelse:								
Tiril Haug Villum, adm. direktør	2 900	3 012	1 252	131	4 395	135	0	341 347
Sven Erik Klepp, direktør eiendom	2 378	2 448	1 041	39	3 528	135	0	225 271
Per Ø. Schiong, kredittdirektør	2 759	2 875	1 198	72	4 145	135	0	97 744
Erik Skarbøvik, direktør verdipapirer	2 315	2 471	1 006	80	3 557	135	7 758	84 554
Erling Mork, finansdirektør	2 137	2 317	936	46	3 298	135	0	90 827
Sum ledelse	12 489	13 124	5 432	367	18 923	676	7 758	839 743
(NOK 1 000)	Utbetalt honorar 31.12.2022	Utbetalt lønn	Utbetalt bonus	Andre godt- gjørelsesr	Sum godt- gjørelser	Pensjon- kostnad	Utlån per 31.12.2022	Antall aksjer ¹⁾
Styret:								
Åsmund Skår, leder	484	0	0	0	484	0	0	23 526
Brita Eilertsen, nestleder	404	0	0	0	404	0	0	0
Peter D. Knudsen, medlem	354	0	0	0	354	0	0	0
Eyvind Width, medlem	354	0	0	0	354	0	0	251 065
Hilde Vatne, medlem	342	0	0	0	342	0	0	0
Trine Charlotte Høgås-Ellingsen, varamedlem	20	0	0	0	20	0	0	0
Per Chr. Nicolaisen, varamedlem	60	0	0	0	60	0	0	54 774
Martin Borge Kristiansen, ansattmedlem	0	891	500	69	1 460	64	0	12 536
Monica Mælen, ansattmedlem vara	0	1 004	338	15	1 357	75	0	7 417
Sum styret	2 018	1 896	838	84	4 836	139	0	349 318

1) Aksjer eid direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor personene har bestemmende innflytelse.

NOTE 36: AKSJONÆRER

Navn	Beholdning 31.12.2023	Andel
Pareto AS	15 356 484	20,00%
Société Générale	6 943 049	9,04%
Hellegjerde Invest AS	3 803 301	4,95%
AWC AS	3 554 577	4,63%
Verdipapirfondet Holberg Norge	2 227 309	2,90%
Salt value AS	2 176 207	2,83%
Landkreditt Utbytte	2 085 388	2,72%
Rune Bentsen AS	2 074 377	2,70%
Kolberg Motors AS	1 938 942	2,53%
Dragesund Invest AS	1 257 327	1,64%
Catilina Invest AS	1 084 950	1,41%
OM Holding AS	1 081 512	1,41%
AS Audley	929 252	1,21%
Lombard Int Assurance S.A.	900 820	1,17%
Holmen Spesialfond	783 331	1,02%
Stenshagen Invest AS	751 526	0,98%
K11 Investor AS	750 000	0,98%
Profond AS	747 426	0,97%
Verdipapirfondet Fondsfinans Norge	725 000	0,94%
Castel AS	708 684	0,92%
Andre aksjonærer	26 902 961	35,04%
Sum	76 782 423	100,00%

Pareto Bank ASA hadde per 31.12.2023 en aksjekapital på kr 921.389.076,- fordelt på 76.782.423 aksjer hver pålydende kr 12,-. Banken hadde per samme tidspunkt 3.541 aksjonærer. Alle aksjer gir lik stemmerett.

Ledende ansatte i Pareto-gruppen eide 2.409.007 aksjer tilsvarende 3,1 % av aksjene direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor de har bestemmende innflytelse.

Ledende ansatte i Pareto Bank ASA eide 831.596 aksjer tilsvarende 1,08 % av aksjene direkte eller gjennom aksjeselskaper hvor de har bestemmende innflytelse.

NOTE 36: AKSJONÆRER, FORTSATT...

Navn	Beholdning 31.12.2022	Andel
Pareto AS	13 970 346	20,00%
Société Générale	6 943 049	9,94%
Hjellegjerde Invest AS	3 460 000	4,95%
Landkreditt Utbytte	1 955 480	2,80%
Svemorka Holding AS	1 928 683	2,76%
Rune Bentsen AS	1 850 000	2,65%
Salt Value AS	1 845 491	2,64%
Kolberg Motors AS	1 812 309	2,59%
Verdipapirfondet Holberg Norge	1 725 000	2,47%
Awc AS	1 300 000	1,86%
Dragesund Invest AS	1 146 564	1,64%
OM Holding AS	1 120 351	1,60%
K11 Investor AS	1 000 000	1,43%
Lombard Int Assurance S.A.	945 238	1,35%
AS Audley	900 820	1,29%
Profond AS	845 374	1,21%
Catilina Invest AS	749 069	1,07%
Hausta Investor AS	727 800	1,04%
Castel AS	644 715	0,92%
Wenaasgruppen AS	551 000	0,79%
Andre aksjonærer	24 430 441	34,97%
Sum	69 851 730	100,00%

NOTE 37: LEIEFORPLIKTELSE

Bankens leide eiendeler inkluderer bygninger/kontorer. Selskapets bruksretteiendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Bruksretteiendeler	Bygninger	Totalt
Anskaffelseskost 31.12.2021	57 212	57 212
Tilgang av bruksretteiendeler	9 956	9 956
Avhendinger	-11 728	-11 728
Overføringer og reklassifiseringer	-	-
Omregningsdifferanser	-	-
Anskaffelseskost 31.12.2023	55 440	55 440
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2023	11 728	11 728
Avskrivninger i perioden	6 644	6 644
Nedskrivninger i perioden	-	-
Avhendinger	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2023	18 372	18 372
Balanseført verdi 31.12.2023	48 796	48 796
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	10 år	
Avskrivningsmetode	Lineær	

Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Totalt
Mindre enn 1 år		0
1-2 år	7 616	7 616
2-3 år	7 616	7 616
3-4 år	7 616	7 616
4-5 år	7 616	7 616
Mer enn 5 år	38 080	38 080
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2023	68 545	68 545

NOTE 37: LEIEFORPLIKTELSE, FORTSATT...

Endringer i leieforpliktelser	Bygninger	Totalt
Leieforpliktelse 31.12.2022	46 433	46 433
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	-	-
Betaling av leie	-7 616	-7 616
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	1 054	1 054
Totale leieforpliktelser 31.12.2023	39 871	39 871

Beløp i resultatregnskapet	2023
Rente på leieforpliktelser	1 054
Avskrivninger på bruksretteiendeler	6 644
Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler	-
Kostnader til leie der underliggende eiendeler har lav verdi	-
Inntekter fra fremleie av bruksretteiendeler	-
Diskonteringsrente på husleieavtale er 2,04%	

For husleieavtalen bruker banken leietakers marginale lånerente. Indeksjustering av husleiekostnader er hensyntatt i beregningen av forpliktelsen basert på det som lå til grunn ved iverksettelsestidspunktet. Leieavtalen inneholder ikke restriksjoner på bankens utbyttepolitikk eller finansieringsmuligheter. Banken har ikke restverdigarantier knyttet til sine leieavtaler

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Bankens leieavtale av bygninger har leieperiode på 10 år. Avtalen inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves senest 12 måneder før utløp av avtalen. Ved inngåelse av en avtale vurderer banken om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves. Bankens potensielle fremtidige leiebetalinger som ikke er inkludert i leieforpliktelsene knyttet til forlengelsesopsjoner kan ikke estimeres da en forlengelse skal baseres på markedsleie på det tidspunktet.

Kjøpsopsjoner

Ingen av leiekontraktene inkluderer en opsjon til å kjøpe eiendelene ved endt leieperiode.

NOTE 38: HENDELSER ETTER BALANSEDAG OG BETINGEDE UTFALL

Hendelser etter balansedag

Det har ikke vært vesentlige hendelser som påvirker resultat og de verdivurderinger som er gjort utover de hendelser som er reflektert i årsregnskapet. For øvrig har det ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av selskapet.

Betingede utfall

Pareto Bank er ikke part i noen rettstvister eller kjent med pågående slik.

NØKKELTALL

(NOK 1 000)

2023

2022

RENTABILITET/LØNNSOMHET

Kostnadsprosent	18,2 %	19,3 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	13,8 %	14,6 %

TAP OG MISLIGHOLD

Tapsprosent utlån	0,68%	0,27%
-------------------	-------	-------

AKSJE

Resultat tilordnet aksjonærer pr. aksje ¹⁾	7,38	7,71
Pris / bokført egenkapital	0,91	0,85
Aksjonærenes egenkapital pr. aksje	59,32	56,12
Egenkapital i % av forvaltningskapital	19,4 %	18,9 %

BALANSEREGNSKAP

Forvaltningskapital på balansedag	25 846 657	22 295 700
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i perioden	24 517 419	21 520 833
Utlånsvekst siste 12 måneder	6,8 %	9,7 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	18,0 %	6,5 %
Innskudd i % av utlån	64,5 %	58,3 %
Likviditetsdekning (LCR)	688%	238%

SOLIDITET

Kapitaldekning	23,71%	21,00%
Kjernekapitaldekning	20,62%	18,96%
Ren kjernekapitaldekning	18,63%	17,51%
Uvektet kjernekapitalandel	17,06%	16,49%
Sum kjernekapital	4 652 586	3 910 537
Sum ansvarlig kapital	5 347 586	4 330 537

BEMANNING

Gjennomsnittlig antall årsverk	62,8	58,2
--------------------------------	------	------

¹⁾ Beregnet med utgangspunkt i utgående beholdning av antall aksjer.

Definisjoner og begrunnelser for bankens ulike nøkkeltall og resultatmål er tilgjengelig på bankens hjemmeside www.paretobank.no/investor/rapporter/.

**ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR I HENHOLD TIL
VERDIPAPIRHANDLELLOVENS § 5-5**

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent beretning og regnskap for Pareto Bank ASA for 2023.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er regnskapet for 2023 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandards og opplysningene i regnskapet og gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2023.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også årsberetningen en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer banken står overfor.

31.12.2023 / 06.03.2024
Styret i Pareto Bank ASA

(sign)
Åsmund Skår
Styrets leder

(sign)
Brita Eilertsen
Nestleder

(sign)
Peter D. Knudsen
Styremedlem

(sign)
Thorodd Bakken
Styremedlem

(sign)
Hilde Vatne
Styremedlem

(sign)
Joakim Standal
Styremedlem

(sign)
Tiril Haug Villum
Adm. direktør

Til generalforsamlingen i Pareto Bank ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Pareto Bank ASA som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Pareto Bank ASA sammenhengende i 17 år fra valget på generalforsamlingen med virkning for regnskapsåret 2007.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har gitt nye fokusområder. *Verdien av utlån til kunder* og *Verdsettelse av finansielle eiendeler og forpliktelser* regnskapsført til virkelig verdi over resultatet har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært viktige fokusområder i vår revisjon også i 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder fordi at ledelsens bruk av skjønn i forbindelse med nedskrivningsvurderinger kan ha en vesentlig virkning både på balanseført verdi av utlån og på resultatet i perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

Banken rapporterer etter IFRS 9 og nedskrivningsmodellen skal reflektere forventet kreditttap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kreditttap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn, og
- ulike parametere som tapsgrad, og bruk av scenarier for å hensynta ikke-linearitet.

Bankens utlån er i hovedsak knyttet til finansiering av eiendomsprosjekter, selskapsfinansiering og skipsfinansiering, og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hver av disse segmentene.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Note 2.6, note 3 og note 12 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9.

av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og utførte relevante revisjonshandlinger rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- om modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og om modellen virket som den skulle, og
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Våre revisjonshandlinger ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Virkningen av klimaendringer, herunder påvirkningen på individuelle avsetninger og modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen. Vi diskuterte også betydningen av den makroøkonomiske situasjonen for størrelsen på tapsavsetninger og verdien av pant med ledelsen.

Vårt arbeid omfattet også tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale IT systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt en ISAE 3402 type 2 rapport. Revisors testing omfattet blant annet om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemet ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å ta stilling til om vi kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi gjennomførte også selv testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygger at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Verdsettelse av finansielle instrumenter regnskapsført til virkelig verdi over resultatet

Vi fokuserte på verdsettelse av finansielle instrumenter regnskapsført til virkelig verdi over resultatet fordi det utgjør en vesentlig del av balansen. I tillegg må markedsverdien i enkelte tilfeller estimeres ved hjelp av verdsettelsesmodeller som vil inneholde en viss grad av skjønn.

Det alt vesentlige av de finansielle eiendelene som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet er obligasjoner med lav risiko som verdsettes basert på eksterne kilder. For disse eiendelene fokuserte vi på Pareto Banks rutiner og prosesser for å sikre et nøyaktig grunnlag for verdsettelsen. For derivater og finansielle eiendeler og forpliktelser som er verdsatt basert på modeller og enkelte forutsetninger som ikke er direkte observerbare for tredjeparter fokuserte vi på de forutsetninger som ligger til grunn for verdsettelsen.

Note 2.6, note 3 og note 15 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens verdsettelse av finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi over resultatet.

Vi testet spesielt om modellen klassifiserte utlån i riktig trinn, herunder om lån hadde hatt en vesentlig økning i kredittrisiko. Vi vurderte videre rimeligheten av tapsavsetningene i trinn 1 og 2 ved å sammenligne nivået med andre banker samt ved å utarbeide et punktestimat på tapsavsetningene basert på gjennomsnittlig tapsgrad de siste årene.

For alle utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet vurderte vi forutsetningene og beregningene ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge nedskrivningsbeløpet. Vi sammenlignet forutsetningene med ekstern dokumentasjon der dette var tilgjengelig. Resultatet av denne testingen av de individuelle nedskrivningene viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløpene.

Det ble ikke avdekket vesentlige avvik i forbindelse med vår testing.

Vi leste også notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Vi vurderte Pareto Banks retningslinjer for verdsettelse av finansielle instrumenter og fantat disse var i tråd med anerkjente prinsipper og gjeldende regelverk.

Vi vurderte og gjennomgikk bankens etablerte kontroller over verdsettelse av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet og derivater. Dette omfattet kontroller for å sikre nøyaktig og fullstendig registrering av grunnlaget for prisfastsettelsen.

Ved årsslutt sammenlignet vi, på stikkprøvebasis, fastsatte verdier for finansielle eiendeler som regnskapsføres til virkelige verdi over resultatet mot eksterne kilder som ligningskurser og børskurser. Videre sammenlignet vi fastsatte verdier for derivater mot motpartens verdsettelse.

I forbindelse med våre revisjonshandlinger, avdekket vi ingen avvik av betydning.

Vi leste også notene og fant at informasjonen knyttet til verdsettelse av finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi over resultatet var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en

mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Pareto Bank ASA har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn Årsrapport 2023 – Pareto Bank ASA.xhtml i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet som inngår i årsrapporten, i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utfører vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utfører vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Vi kontrollerer om årsregnskapet foreligger i XHTML-format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Oslo, 6. mars 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Erik Andersen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PARETO BANK ASA

Dronning Mauds gt. 3
Postboks 1823 Vika
N-0123 Oslo

Telefon: +47 24 02 81 20

Faks: +47 24 02 81 10

E-post: post@paretobank.no

Internett: www.paretobank.no